ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Рузнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 122 (8. 064) ◆ 1992 йил 23 июнь, сешанба ◆ Нархи 2 сўм

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

⊙ Чирчиқдаги қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи ғўза қатор ораларига ишлов беришда ишлатиладиган культиваторларнинг юз мингинчисини конвейердан чиқарди. Шуни айтиш керакки, корхона ўзининг ярим асрлик фаолияти давомида нафақат Ўрта Осиё минтақасидаги, балки унинг ташқарисидаги пахтакор хўжаликларга ҳам ишончли техникалар етказиб бермоқда.

⊙ Ўзбекистон Республикаси Олий судининг бўлиб ўтган навбатдаги пленумида судловни такомиллаштириш ҳамда мустақил демократик давлатнинг қонун асосларини мустаҳкамлаш ва рўёбга чиқаришда судларнинг ролини оширишга тааллуқли бўлган долзарб масалалар кўриб чиқилди.

⊙ Тошкентда бўлиб ўтган республика маъмурий органлар ходимларининг мувофиқлаштирувчи йиғилишида эса фуқароларнинг шахсий мулкини ўғирлаш, умуман, жиноятчиликка қарши курашда ва жиноят содир қилган шахсларни оқловчи асосларсиз жиноий жавобгарликдан озод қилишда ички ишлар органлари тергов бўлинмалари амалиётида қонун талаблари қандай бажарилаётганлиги, шунингдек жиноий ишларни қўшимча терговга қайтариш сабаблари, балоғатга етмаганларга нисбатан жиноий жазо ҳамда тарбиявий чораларни қўллаш амалиёти ҳақидаги масалалар муҳокама қилинди.

⊙ Шундай саратон кезларида бир пиёла аччиқ чойни маза қилиб ичганга нима етсин! Дарҳақиқат, бизда каттадан кичикнинг ҳаммаси ушбу ичимликни севади. Шу боисдан ҳам республикамизда Ҳиндистонда чой тайёрлайдиган фирмаларнинг ишига қизиқиш катта. Яқинда Тошкентга Ҳиндистоннинг чой ишлаб чиқарадиган йирик «Ануп» фирмаси президенти Анул Агервал жаноблари ташриф буюрди. Ҳурматли меҳмон билан бўлиб ўтган суҳбат чоғида энг яхши ҳинд чойларини ишлаб чиқариш ва қадоқлаш юзасидан қўшма корхоналар ташкил этиш ҳақида атрофлича гап борди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

⊙ «Россия МДҲда жандармлик ролига даъвогарлик қилмоқда». — Душанба куни парламент сессиясида сўзга чиққан Молдова Президенти Мирча Снегур Александр Руцкой ва Борис Ельциннинг Бендерадаги воқеалар хусусида берган баёнотини ана шундай деб баҳолади. Молдова Президенти «Днестрбўйи 14-армия томонидан босиб олинган зона эканлигини ва Россия Молдовага эълон қилинмаган урушни бошлаганлигини билдириши керак», деб таъкидлади.

⊙ Якшанба куни Туркманистонда ўтказилган президентлик сайловларининг дастлабки якунлари маълум бўлди: республика президентлиги лавозимига номзод Сапармурод Ниёзов учун сайловчилар умумий миқдорининг 99,5 фоиздан зиёди овоз берди.

⊙ Футбол бўйича биринчи Украина чемпионатида ҳамма кутганидек Киевнинг «Динамо» жамоаси эмас, балки Симферополнинг «Таврия» командаси чемпион бўлди.

ХОРИЖДА

⊙ Румыния билан Озарбайжон республикалари элчихоналар даражасида дипломатик муносабатлар ўрнатишга қарор қилдилар.

⊙ 55 ёшли Рикардо Аларкон де Кесада Кубанинг янги ташқи ишлар вазири этиб тайинланди. У кейинги 15 йил мобайнида Куба ташқи сиёсат маҳкамасини бошқарган Исидоро Мальмиерко ўрнини эгаллади.

⊙ Пекиндан хабар беришларича, бу ерда 84 ёшли Хитой Халқ Республикасининг собиқ раиси ва коммунистик партиянинг раҳбарларидан бири Ли Сяньнянь вафот этди.

⊙ Ироқ соғлиқни сақлаш вазирлигининг маълумотларига кўра БМТ Хавфсизлик Кенгашининг Бағдодга қарши қўллаган иқтисодий қамали оқибатида шу йилнинг дастлабки тўрт ойи мобайнида 41 мингга яқин ироқлик ҳаётдан кўз юмган.

И. А. КАРИМОВ ИНДОНЕЗИЯДА

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов 22 июнь куни Индонезияга келди. Шу мамлакатга келиш билан унинг Осиё—Тинч океани минтақаси мамлакатлари бўйлаб сафари ниҳоясига етади, сафар чоғида у ҳозиргача Корея Республикаси ва Малайзия раҳбарлари билан давлатлараро музокаралар олиб борди.

Ислом Каримовнинг Индонезия Президенти Сухарто, вице-президент Судармоно билан музокаралари унинг Индонезияга ташрифи режаларида муҳим ўрин тутади. Ҳамкорлик тўғрисидаги ҳукуматлараро шартнома, Ўзбекистон билан Индонезия ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатиш тўғрисида битим имзоланиши кутилмоқда.

Ўзбекистон Республикасининг бошлиғи таниқли ишбилармонлар ва молия арбоблари билан учрашди, Индонезия савдо-саноат палатаси раҳбарлари, шу мамлакат сармояларни сарфлашни мувофиқлаштириш бюроси раҳбарлари билан музокаралар олиб боради. Йирик саноат корхоналарига бориш назарда тутилган.

Ислом Каримов диндорларнинг турмуши билан ҳам танишади, Индонезияда динга ишонувчиларнинг мутлақ кўпчилиги мусулмонлардир. Ташриф режасида Ўзбекистон Президентининг мамлакатдаги энг катта Истиқлол масжидига бориши кўзда тутилган.

Маҳаллий сиёсатчилар ва оммавий ахборот воситалари Индонезия билан Ўзбекистоннинг ҳамкорлиги ўзаро манфаатли ва истиқболли, деб ҳисобламоқдалар.

(ЎзА).

ИСТИҚЛОЛ НАШИДАСИ

Халқимиз ҳаётида мислсиз тарихий ўзгаришларнинг шоҳиди бўлиб турибмиз. Асрий зулм-истибдоддан қутулиб, мустақил давлат сифатида жаҳон майдонига чиқишдек оламшумул воқеани бадиий-рамзий уйғунлаштириб, республикамиз пойтахтида Озодлик обидасини бунёд этиш йўлида куч-ғайрат сарфланаётгани ҳаммамизга маълум. Лекин бундай обидани яратиш ўта мураккаб, ўта масъулиятли ишдир. Бундан илгари шундай обида яратиш юзасидан энг яхши лойиҳа режаси учун ўтказилган танлов якунларидан сизларни воқиф этган эдик. Бу танлов келаси йилдан халқаро миқёсда давом эттириладиган бўлди. Ҳозирча эса Тошкентдаги Мустақиллик майдони марказида муваққат обида қад кўтаради.

22 июнь куни Мустақиллик майдонида ана шу обида лойиҳаларини муҳокама қилишга бағишланган йиғилиш бўлди. Йиғилишни Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат котиби Р. Ражабов очиб, Мустақиллик куни тобора яқинлашиб келаётганини, уни жуда катта тарихий аҳамиятга молик воқеа сифатида кенг нишонлаш лозимлигини таъкидлади.

Шундан сўнг меъморлар, рассомлар, қурувчилар муҳокамага тақдим этилган икки лойиҳа юзасидан фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар. Муаллифлар — С. Одилов ва Ф. Турсуновга лойиҳанинг энг яхши жиҳатларини уйғунлаштириб, ягона бир обида яратиш вазифаси таклиф этилди.

Мустақиллик майдони марказидаги собиқ доҳий ҳайкали шоҳсупаси устида Ер шари кўринишида қад кўтарадиган бу обидада жаҳондаги бошқа мамлакатлар қатори Ўзбекистон харитаси ҳам ўз аксини топади ва унга зарҳал ҳарфлар билан «Ўзбекистон Республикаси» деган сўзлар ёзиб қўйилади. Шоҳсупанинг олд томонига мустақил республикамизнинг тамғаси туширилади. Тагига эса Ўзбекистон Республикаси Давлат мустақиллиги тўғрисидаги Фармоннинг матни ўзбек тилида битилади. Обида она-Ватанимиз Ўзбекистон Мустақиллиги нишонланадиган 1 сентябргача қуриб битказилади.

Озодлик муваққат обидаси лойиҳалари муҳокамасида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Э. Самандаров, Республика Президенти давлат маслаҳатчиси Б. Назаров қатнашдилар.

Б. АБДУЛЛАЕВ,
ЎзА мухбири.

Тошкент трактор заводи ишлаб чиқариш бирлашмасида ўз касбини ардоқлаб меҳнат қилаётган устозлар сони жуда кўпчиликни ташкил этади.

СУРАТДА: йиғиш цехининг пармаловчиси Раҳима опа Хўжамқулова. Меҳнат жабҳасида фидокорона ишлаётган бу опамиз ҳамкасбларига ўрнак бўлиш билан бирга беш фарзанднинг оналари ҳам.

** Тошкент шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамасида*

МАДАД КУТАЁТГАН ЯНГИ ЖАМҒАРМА

⊙ Куни кеча Тошкент шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамасида шаҳар районлари ҳокимлари, Ўзбекистон Халқ демократик партияси шаҳар ва район ташкилотлари раҳбарлари ҳамда йирик саноат корхоналари директорларининг Ўзбекистон экология ва сиҳат-саломатлик жамғармаси («Экосан») президенти Ю. Ш. Шодиметов билан учрашуви бўлиб ўтди.

Учрашувни Тошкент шаҳар Ҳокими Атҳамбек Фозилбеков очди.

МАЪЛУМКИ, бутун ер юзида атроф-муҳит фалокати тўғрисидаги ташвишли ва таҳликали нидолар борган сари кучайиб бормоқда. Хўш, ана шу фалокатнинг олдини олиш мумкинми? Агар ер юзидаги барча мамлакатлар ва халқлар ўзларининг умумий уйларини, атроф-муҳитни, табиатни муҳофаза этишга бир ёқадан бош чиқариб киришмас эканлар бундай кўнгилсизликнинг юз бериши турган гап. Эртанги кунимизни ўйлаб, бўлғуси авлодлар сиҳат-саломатлигини ўйлаб халқаро дастурлар, жамғармалар, уюшмалар ва жамоат ташкилотлари ташкил этилмоқда. Бундан кўзда тутилган мақсад атроф-муҳит муҳофазасини сақлашга киришиш, қисқа муддатлар ичида ерни, сув ва ҳавони зарарли воситалардан тозалайдиган технологияни яратишдан иборатдир. Шу куннинг кечиктириб бўлмайдиган вазифаларини ҳал этиш мақсадида бизнинг республикамизда «Экосан» жамғармаси ташкил этилди.

Ўзбекистон экология ва сиҳат-саломатлик жамғармасини таништириш маросими яқинда бўлиб ўтган эди. «Экосан» биринчи қадамларини қўйиши биланоқ республика Президенти ва ҳукуматининг қўллаб-қувватлашини ҳис этмоқда.

— Янги жамоат ташкилоти, — дея таъкидлади ўз нутқида учрашувда сўзга чиққан жамғарма президенти, профессор Юсуфжон Шодиметов, — маҳаллий ҳокимият раҳбарларининг, шаҳардаги жамоат ташкилотлари ва меҳнат жамоаларининг яқиндан қўллаб-қувватлашларига умид қилади. Бинобарин биргаликда қиладиган ишларимиз жуда кўп. Ҳозирги пайтда турли тармоқ олимлари ва мутахассислари атроф-муҳитни соғломлаштиришга қаратилган дастурни ишлаб чиқмоқдалар. Шулардан энг биринчиси «Тоза сув» дастуридир. Бу дастур ичимлик суви муаммоларини ҳал этишга қаратилган. Шу нарса сир эмаски, республиканинг кўпгина минтақаларидаги тажриба таҳлиллари шуни кўрсатмоқдаки, сувда инсон саломатлигига салбий таъсир кўрсатадиган зарарли моддалар бор экан, бу моддалар ўсимликлар ва ҳайвонот дунёсини ҳам заҳарламоқда. Ичимлик сув масаласида тошкентликлар олдида ҳам қатор муаммолар турибди. Тупроқ сувлари мунтазам равишда саноат чиқиндилари билан ифлослантирилади, шаҳар ҳудудидан оқиб ўтадиган каналлар ҳам инсон меҳрига муҳтождир. Бу вазифаларни фақат умумий куч-қувватни бирлаштирган тақдирдагина, илмий имкониятларни бирлаштиргандагина, молиявий ва моддий имкониятларни ишга солган тақдирдагина амалга ошириш мумкин.

«Экосан» жамғармаси президентининг нутқидан кейин ўзаро қизғин фикр алмашувлар бўлиб ўтди. Учрашув қатнашчилари янги жамоат ташкилотини қўллаб-қувватлаш истагини билдириб, унинг муваффақиятли ва салмоқли ишига ривож тиладилар.

Яна бир нарсани ҳам алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Тошкент шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамасида бўлиб ўтган ана шу учрашув пайтида Тошкент шаҳар атроф-муҳитни муҳофаза қилиш комитетининг ташаббуси билан ташкил этилган янги «Сафо» корхонаси томонидан «Экосан» дастурининг қўллаб-қувватланишига умид билдирилди. Бинобарин, «Сафо» бошқаруви таркибига шаҳардаги йирик корхоналар ва бирлашмаларнинг директорлари киритилган.

Ушбу учрашувда қатнашганларнинг ҳаммасига «Экосан» жамғармасининг унинг ҳисоб рақамлари ёзилган карточкалари тарқатилди. Ундан биз азиз муштарийларимизни ҳам хабардор қилиб ўтмоқчимиз. Шундай қилиб **«Экосан»нинг ҳисоб рақами — № 70000013. Ўзбекистон Республикаси ташқи иқтисодий фаолият миллий банки. МФО 172682116.**

Хуллас, Ўзбекистон экология ва сиҳат-саломатлик жамғармаси («Экосан») атроф-муҳит, кишилар сиҳат-саломатлигини қадрлаганларнинг қўллаб-қувватлашини, мададини кутмоқда. Бинобарин, янги жамғармага қанчалик тез мадад қўлларимизни узатсак бундан фақат ҳаммамиз манфаат кўрамиз.

Собир БОТИРОВ.

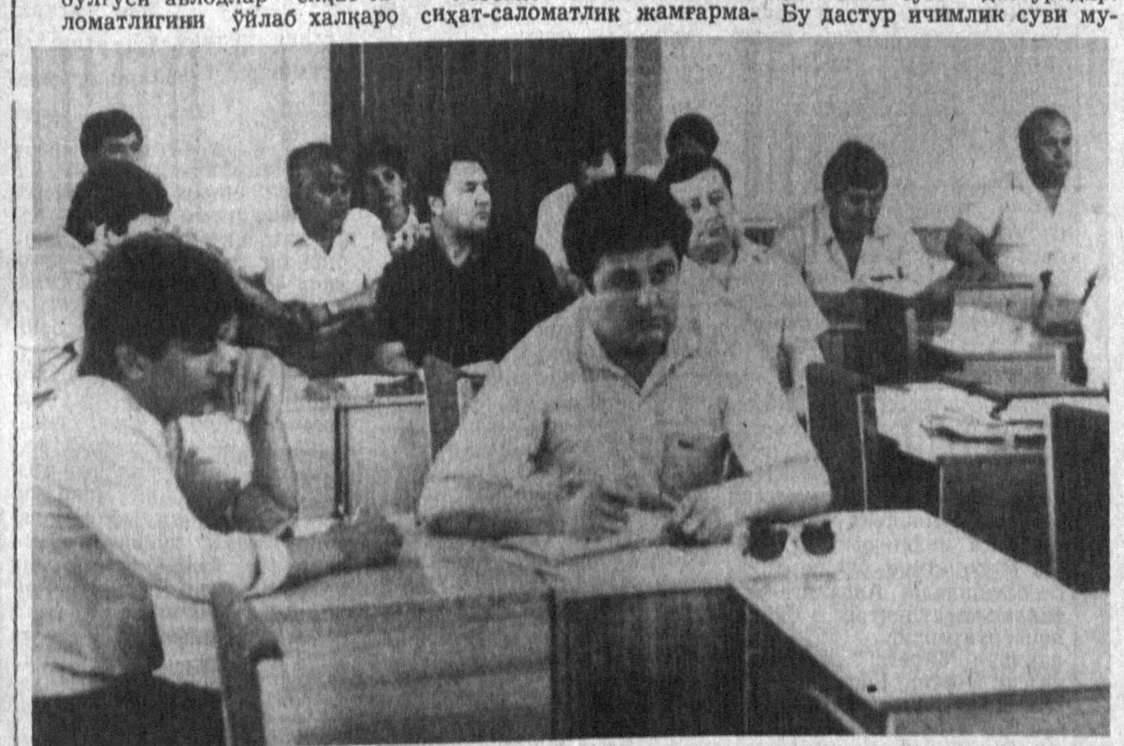

СУРАТЛАРДА: Тошкент шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамасида бўлиб ўтган учрашувдан лавҳалар.

Рустам Шарипов суратлари.

** Мутасаддилар фикрича...*

Ўзбекистон ўз заёмини чиқарди

— Мустақил Ўзбекистон Республикаси МДҲ давлатлари орасида биринчи бўлиб ўз миллий заёмини чиқарди, — дейди пойтахт жамғарма банклари бошқармаси бошлиғи Зокир Мусаев. — Бу заём ҳамма жамғарма банкларига тарқатилган. Заёмлар 250, 500 ва 1000 сўмлик купюрлардан иборатдир. Ютуқ тиражи йилда тўрт марта ўтказилади, аммо ютуқлар энди 12 фоизни ташкил қилади.

— Зокир Собирович, собиқ СССР заёми эгалари омонат кассаларида сақланаётган эски заёмларини Ўзбекистон заёмига алмаштиришлари мумкинми?

— Пойтахтимиз жамғарма банкларининг ўзида 1 миллиард сўмликдан ортиқ эски заёмлар сақланяпти. Ҳозирча уларни алмаштириш шароитига эга эмасмиз. Аммо, бу масала яқин орада кўриб чиқилади ва ўйлайманки, заём эгалари фойдасига ҳал қилинади.

Сунnат АЗЛАРОВ.

Мукаммал луғат

УЗБЕКИСТОНДА кимё фани йил сайин кенг ривожланиб бормоқда. Ўзбекистон республикаси Фанлар академияси тасарруфидаги бир неча йирик илмгоҳлар шу «мўъжизакор» фан муаммолари билан бевосита шуғулланмоқда.

Афсуски, кимё фанини матншунослиги ривожи суст йўлга қўйилганди. Ана шу муносабатни ижобий маънода ўзгартиришга дадил қадам қўйилганлиги айни муддао бўлди.

Кимё фанининг ўзбек тилидаги матни билан боғлиқ луғатлар устида ҳам самарали илмий тадқиқотлар олиб борилмоқда. Бундай изланиш натижаси ўлароқ кимё соҳаси бўйича мукаммал луғат қўлёзмаси юзага келди. Салкам 40 минг сўзли бу луғат республика Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги атамашунослик қўмитаси томонидан кўриб чиқилди.

Севара АЛИМОВА.

** Маданият хабарлари*

МУСИҚА БАЙРАМИ

ЎРТА Осиё ҳудудида тўнғич мусиқа мактаби ҳисобланган М. Ашрафий номидаги Тошкент давлат консерваторияси ўзининг кўп йиллик ўқув-услубий ва илмий фаолияти давомида талайгина қобилиятли ёш мутахассисларни мустақил ижод қучоқларига йўллади. Бу даргоҳда хор санъатини тарғиб этиш ва шу соҳанинг истеъдодли намояндаларини тайёрлаш ҳам яхши йўлга қўйилган.

Бу каби ибратли ишлар асосан хор дирижёрлиги кафедраси орқали амалга ошириб келинмоқда. Мазкур йирик кафедра иш бошлаганига эллик йил бўлди. Шу ярим аср мобайнида унинг ўқув негизи ҳар томонлама мустаҳкамланиб, таълим бериш жараёнларида талайгина янгиликлар юз берди.

Кафедра ташаббуси билан хор асарлари ижрочиларининг фестивалларини ўтказиш ҳам яхши анъанага айланди. Бундай жозибали ижодий кўрикнинг навбатдагиси кафедра тантанасига бағишланди.

Мусиқа байрамида Ўзбекистон Давлат хор капелласи, умумтаълим мактаблардаги хор тўгараклари жамоалари ҳам қатнашдилар.

Саодат ОДИЛОВА.

ТОМОШАБИНЛАРГА МАНЗУР

ТОШКЕНТ оперетта театри репертуарида кўпгина қизиқарли томошалар бор. «Қувноқ гуноҳкор», «Баядера» каби постановкалар ҳам томошабинларда завқ-шавқ уйғотиб келмоқда.

Бу умрбоқий асарларни саҳнага олиб чиқиш учун театр жамоаси москвалик таниқли режиссёр, Россияда хизмат кўрсатган санъат арбоби К. Васильевни бир неча бор Тошкентга таклиф қилди. Ҳар сафар самарали иш олиб борилиб, қўйилган опереттала муваффақият қозонди.

Атоқли санъаткор яқинда ўзбек диёрига ташриф буюрди. У театр саҳнасида «Голландочка» деб номланган асарни постановка қилиб, мухлисларга тақдим этди. Яқинда саҳна юзини кўрган мазкур янги оперетта томошабинлар томонидан илиқ кутиб олинди.

Алишер ВАҲОБОВ.

БОЛАЛАР ДАСТАСИ

БУ фольклор дастаси асосан истеъдодли немис ўғил-қизларидан ташкил топган. Немис болалар фольклор дастаси қисқа вақт ичида бир неча концерт томошасини тайёрлаб ёш томошабинларни мамнун этди. Қобилиятли ёшлар яқинда бир жиддий ижодий синовдан муваффақиятли ўтдилар. Гап шундаки, жумҳуриятимизда фаолият кўрсатаётган немис маданият маркази томонидан ўтказилган конференция доирасида қизиқарли томошалар ҳам кўрсатилди.

«Видергебурт» («Туғилиш») деб аталган мазкур марказ ҳузурида тузилган болалар дастаси бу концерт дастури билан маданият ўчоқларида ҳам чиқади.

Аваз АҲМЕДОВ.

** Ия, наҳотки?!.*

ГЎШАКНИ ҲЕЧ КИМ КЎТАРМАДИ

ДАМ олиш куни ёққан дўл-ёмғир шаҳарликларни шошириб қўйди. Ўзи бу йил ёғингарчилик кўп бўлди. Июнь ойида бунақа кўп ёмғир ёғиши кам учрайдиган ҳолдир. Шунинг учун бўлса керак сув жойларда анҳор ва ариқлар ўзанидан чиқиб «боши оққан» томонга йўл олди.

— Ёрдам беринглар, — деб қўнғироқ қилди пойтахтлик меҳнат фахрийси Қурбон Салимов. — Юнусободдаги 6-даҳада сув тошқини рўй берди. 35—36-уйлар ертўласи сувга тўлди. Ўзим уйдан чиқиб олиш учун киндигимгача сувга бўкдим. Уй атрофида қайиқда сайр қилувчилар ҳам пайдо бўлди. Аммо, қайиғи йўқлар-чи? Район ҳокимлигига қўнғироқ қилган эдим, ҳалиям чора кўришмаётир.

Қурбон ака таҳририятга соат 11 ларда телефон қилди. У ҳақ. Ахир ёмғир 21 июнда ёғди-ку! Наҳотки шу пайтгача чора кўрилмаса. Унинг гапига қараганда сув тошишига II ГЭС сабабчи, тўғонидан сув ўтмай қолган. Натижада «Зенит» заводи, янги қурилаётган таксомотор парки атрофи сув тагида қолган. II ГЭСга телефон қилган эдик, гўшакни ҳеч ким кўтармади...

Саид АЗИЗ.

** Шатранж оламида*

Республикамиз шахматчилари иккинчи ўринда

МАНИЛАДАГИ жаҳон шахмат олимпиадасида қатнашаётган ўзбекистонлик шахматчилар ҳамон қизиқарли ва кутилмаган ўйинлар билан ҳаммани лол қолдиришда давом этмоқдалар. Улар икки тур олдин грузиялик шахматчилар устидан 3:1 ҳисобида ғалаба қозониб мавқеларини яна анча мустаҳкамлаб олган эдилар. Куни кеча ажойиб хушхабар келди. Бу гал шахматчиларимиз Арманистон шахматчиларини 2,5:1,5 ҳисобда мағлуб қилиб 30,5 очко билан яна иккинчи ўринга чиқиб олдилар. Биринчи ўринда кетаётган россияликлар 35 очко билан карвонбошилик қилмоқдалар, учинчи ўринда кетаётган арман шахматчиларида 29,5 очко бор. Ҳозир шахматчиларимиз учун кўп нарса олдинги ўринларга даъвогар АҚШ спортчилари билан бўладиган масъулиятли беллашувга боғлиқ бўлиб турибди.

Собир АЗИМОВ.

ДАНИЯ ҲАМ ФИНАЛДА

КЕЧА Гётеборгда Голландия — Дания терма командалари ўртасида Европа биринчилигининг иккинчи ярим финал ўйини бўлиб ўтди. Ўта муросасиз, кескин, шиддатли бу ўйин «Уллеви» стадионида тўпланган 37 минг ва ойнаи жаҳон қаршисида тўпланган 4 миллиард томошабинни бутун ўйин давомида ҳис-ҳаяжон уммонида ушлаб турди. Ўйиннинг асосий ва қўшимча 30 минут вақти ғолибни аниқлаб бермади — 2:2. Шундан кейин командалар 11 метрли жарима тўплари бўйича мусобақалашишди. Машҳур голланд ҳужумчиси ван Бастен тепган тўпни дарвозабон Шмайхел қайтариб, ўз мамлакатига энг камида кумуш медални келтирди.

26 июнь куни айни шу стадионда Германия — Дания ўртасида Европа биринчилигининг финал ўйини бўлиб ўтади.

Комил НЕЪМАТОВ.

Ўзбекистон—Малайзия: ҳамкорлик қирралари

ГУЛЛАР ДИЁРИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Корея Республикаси, Малайзия, Индонезия каби Осиё — Тинч океани минтақаси мамлакатларига дўстона ташрифи якунланди. Ушбу ташриф туфайли бу мамлакатлар билан мустақил Ўзбекистон ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш йўлида янги саҳифалар очилмоқда. Бу гап илм-фан соҳасига ҳам тааллуқлидир. Бинобарин республикамизда илм-фанни ривожлантириш борасида кўпгина ишлар қилинянти. Бу борада Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Биоорганик кимё институтининг Малайзия кимёгар олимлари билан амалга ошираётган ўзаро муносабатларидан ижобий натижалар кутилмоқда. Шунга кўра ҳамкорлик ғоясининг туғилиши, ундан кўзланган мақсадлар хусусида сўзлаб бериш учун институт директори, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, кимё фанлари доктори, профессор Абдували АБДУВАҲОБОВга мурожаат қилдик.

●

— Бундан икки йил муқаддам Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясига Малайзиядан бир гуруҳ олимлар ташриф буюришган эди. Ана шу учрашувда мен Малайзия қишлоқ хўжалиги институтининг бош директори доктор Моҳд Юсуф Ҳошим жаноблари билан танишишга муяссар бўлдим. Сўнгра уни институтимизга таклиф этиб, қилинаётган ишлар, ютуқлар, муаммолар хусусида қизиқарли мулоқот олиб бордик. Фикр алмашув давомида шу нарса маълум бўлдики, биздаги муаммолар малайзиялик кимёгарларни ҳам ўйлантираётган экан. Шунга кўра мавжуд муаммоларни биргаликда ҳал қилиш мақсадида икки институт ўртасида келишув баёноти -(меморандум) туздик. Шу йилнинг январь ойида эса биз ҳам Малайзияда бўлиб, ана шу битим бўйича бажарилиши лозим бўлган вазифалар, жумладан карам зараркунандасига қарши кураш ҳамда гулли ўсимликлардан табиий бўёқ олиш масалаларини ҳал этишни келишиб қайтдик. Йил охирида иккала илмгоҳ ташаббуси билан қўшма корхона ташкил этишни муҳокама қилиш режалаштирилган.

— Малайзияда илм-фан, шунингдек қишлоқ хўжалиги қай даражада ривожланган?

— Биз у ердаги ҳар бир институтнинг энг замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланганидан беҳад хурсанд бўлдик. Ҳар бир тажрибахона компьютер, телефакс, факс билан таъмин этилган. Шундан бўлса керак мамлакатнинг саноат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари жаҳон миқёси даражасидадир. Малайзия қишлоқ хўжалиги эса асосан каучук, какао, чой, тропик мевалар бўлган банан, ананас, лимон, апельсин ва бошқаларни етиштиришга асосланган. Шунингдек гуруч, помидор, карам майдонлари ҳам мамлакат бойлиги ҳисобланади. Аммо у ерда узум етиштирилмайди. Биз келгусида Малайзияда тажриба йўли билан узум экиб кўрмоқчимиз. Шу ўринда қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш борасида мамлакат жаҳоннинг юксак ривожланган давлатлари қаторидан ўрин олганини айтиб ўтишим лозим. У ерда ҳам биздаги каби ҳосил етиштиришда кимёвий моддалардан фойдаланишади. Аммо мамлакатнинг ўзида ана шу моддаларни ишлаб чиқарувчи корхона йўқ, балки уни чет мамлакатлардан сотиб олишади. Мақсад — атроф-муҳит тозалигини сақлаш бўлса керак. Малайзияни жаҳонга танитган яна бир омил у ерда мева шарбатларининг катта миқдорда ишлаб чиқарилишидир. Бугунги кунда ана шундай ичимликларнинг кўпдан-кўп тури мамлакат ташқарисига чиқарилмоқда. Шунинг ўзи ҳам илм-фаннинг қай даражада ривожланганини кўрсатиб турибди.

— Сафар таассуротларга бой бўлгандир.

— Менга қолса Малайзияни гуллар диёри деган бўлардим. Чунки у ерда ҳар қадамда гул ўстирилади. Ҳаддан ташқари кўплигидан чет давлатларга ҳам гул сотиш йўлга қўйилган. 16 ярим миллион аҳолининг 75 фоизи маҳаллий халқ, қолгани асосан хитойликлар. Боғча ёшиданоқ болаларга она тили билан бир қаторда инглиз тили ўргатилади. Малайзияликлар ниҳоятда интизомли халқ, у ерда ҳеч кимнинг бекор юрганини кўрмайсиз, ҳар ким нима биландир машғул. Шундан бўлса керак аҳолининг турмуш даражаси, бинобарин, маданияти ҳам юқори даражада. Одамлар содда, енгил кийиниб юришади. Бунга сабаб — биринчидан, иқлимнинг иссиқлиги бўлса, иккинчидан, мамлакат аҳолисининг Ислом динини қабул қилганидан бўлса керак, менимча. Хулоса қилиб айтганда мамлакатнинг барча соҳадаги юксак ривожи илм-фанга бўлган катта эътибор шарофатидир.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ
суҳбатлашди.

* * *

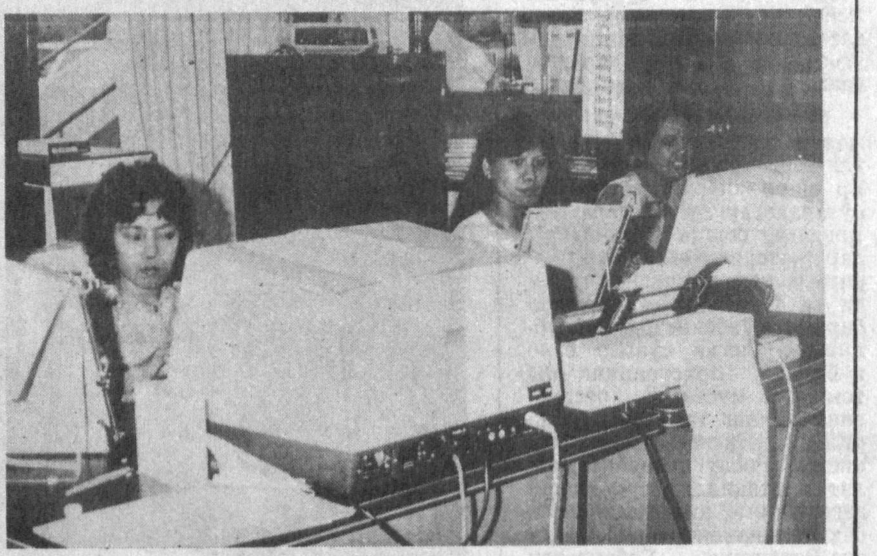

СУРАТЛАРДА: Малайзия пойтахти Куала-Лумпор шаҳрининг ташқи кўриниши; илмий-тадқиқот илмгоҳининг тажрибахоналаридан бир кўриниш; малайзиялик қишлоқ хўжалик мутахассислари.

** Йиллар ва тақдирлар*

Инсон боши қаттиқ экан...

МИРЗО Улуғбек районидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» даҳасининг Шалола кўчаси 1-уйида истиқомат қилувчи физика фани бўйича биринчи услубиётчи олим, профессор Аъзам Орифович Самиғжоновнинг уйида бўлганимда катта зал тўрига осиб қўйилган бир расм диққатимни негадир ўзига оҳанрабодек тортган эди.

— Бу киши ким бўладилар? — деб сўрадим, Аъзам акадан.

Аъзам аканинг ўйчан қиёфаларида жиддийлик пайдо бўлиб менга юзланди:

— Биласизми, ука, бу азиз инсон менинг опам Муаззамхоннинг умр йўлдошлари Баҳром Ҳайдарий бўладилар.

— Ҳаётмилар?

— Афсуски, йўқ. У киши «Камбағал деҳқон», «Қизил Ўзбекистон» рўзномаларининг мухбири, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари олийгоҳи биринчи ўзбек тили кафедрасининг домласи, ўзбек тили софлиги учун толмас курашчилардан бири эди, — деди расмдан кўз узмай.

Шу-шу бўлди-ю, туну-кун кўз ўнгимда Баҳром Ҳайдарийнинг ёрқин сиймоси гавдаланаверди. Бир куни вақт топиб у кишининг фарзанди Нажотжон билан отаси ҳақида дилдан суҳбатлашишга муяссар бўлдим.

Нажотнинг ўйчан кўзларида алам ва машаққатли йўлнинг излари акс этганини сездим. У балки шу топда Лабзак кўча, 294-уйда яшаган чоғидаги болалик даврини, қўни-қўшниларини ё бўлмаса мактабда ўқиб юрган кезларида «Халқ душманининг фарзанди комсомолга қабул қилинмайди» деган сўзларни эслаётгандир? Балки 30 йилдан бери бир жойда ишлаётган «Ўзагропром»даги оқланув хати келгунича оғзига кучи етмаганларнинг чап кўзи билан қараганликларини ёдга олаётгандир?

Биргина Баҳром Ҳайдарий тимсолида қатағон қилинган ўзбек зиёлисининг ўша давр тилимиз ҳимоячиси, Туркистон ўлкасининг тобелигига йўл қўймаган, матонатли ва иродали, ўлимга ҳам тик қараган ватандошларимизнинг очиқ исёнини тасаввур қилиш биз мустақил юртнинг фуқароларига сир эмас бугун.

Аъзам аканинг айтишларича, Баҳром Ҳайдарий Муаззамхон билан турмуш қурганига 6 ой бўлганда уни ҳибсга олишган, китобларини, қўлёзмаларини, лекцияларини ҳам машинага ортишган. Баҳром Ҳайдарийни ҳақоратлаб, қўлини орқасига боғлаб олиб чиқаётганларида, чеҳрасида тўй қувончлари сўнган, орзулари чилпарчин бўлган, ҳилол юзларида айрилиқ ёшлари маржондай думалаётган, тимқора кўзларида муҳаббат порлаб турган Муаззамга мелиса бошлиғи:

— Эринг халқ душмани, шпион, — деди.

— Ёлғон! Ҳаммаси тухмат! — деди Муаззам. — У, аксинча, ўз халқининг фидойиси!

— Йиғлама! Ҳақиқат эгилади, аммо синмайди. Тезда қайтаман, мени кутгил! Мабодо... — Муаззамхон охирги сўзни эшитгач, ҳўнграб йиғлаб юборди.

— Жоним, мабодо ўғил туғсанг, номини Нажот қўй, токи у менга нажот берсин. Агар қиз туғсанг Умида қўй, умидларим рўёбга чиққусидур, — деб қолган эди ўшанда Ҳайдарий.

Баҳром Ҳайдарий қамоқхонанинг совуқ деворларига бошини қўйганча Тошкент баҳорини тасаввур қилди. Айниқса Бўстонлиқдаги бетакрор гўзалликни кўз ўнгига келтирди-ю, хаёлга чўмди. Шу топда қамоқхонанинг деворларидан кимдир 2 та кулча нонни ташлади. Нонни ёрилиб кетган қўлларига олиб, тўйиб ҳидлади.

Кимнингдир инграган овози қулоққа чалинди. Атрофга олазарак қаради, бахтига ҳеч ким йўқ. Хонага кирди. Не кўз билан кўрсинки, икки оёқларини совуқ урган бир одам ҳаракатсиз ётарди. Бу — Фитрат эди. Фитрат нонни ҳидлатишни ишора қилди. Ушатиб оғзига солган эди, чайнолмади. Узоқдан соқчи кўринди. Баҳром Ҳайдарий ўзини четга олган ҳам эдики, яна инграган овоз қулоққа чалинди. Бу Фитратнинг сўнгги нидоси эди.

У 1949 йилда яна айбланиб, иккинчи марта қатағон қилинди. Яна бўҳтон, туҳмат...

Баҳром Ҳайдарий хаёлидан шуларни кечирди:

Не-не ишлар ўтмас экан
Инсоният бошидан.
Инсон боши қаттиқ экан,
Тегирмоннинг тошидан.

Дарвоқе, энди Баҳром Ҳайдарий Красноярск ўлкасининг Сухово қишлоғида яна қамоқхона азобларига дуч келди.

1957 йилда Баҳром Ҳайдарийнинг умр йўлдоши Муаззамхоннинг номига хат келди. Унда Баҳром Ҳайдарий оқланган ҳақида ёзилганди.

У сабоқ берган ўзбек тили кафедрасида Баҳром Ҳайдарий степендияси таъсис этилмоғи ва институт деворига оқ мармарга Баҳром Ҳайдарий номи зикр этилмоғи лозим. Шунингдек Лабзак кўчасидаги сайилгоҳга мемориал ёдгорлик ўрнатилса айни муддао бўлур эди.

Баҳром Ҳайдарий асарларини тўплаб, ўрганиш даври келди. У ҳақдаги радио эшиттиришлар ва телекўрсатувлар республикамиз ёшларини Ватанни севишга ва эрк қадрига етишга ундайди, деган умиддамиз.

Туркия ва Туркистоннинг дўстлик ришталари мустаҳкамланиб бораётган ҳозирги тарихий даврда турк ва ўзбек халқи дўстлигига тамал тошини қўйган Баҳром Ҳайдарий эканлигини унутмаслигимиз керак. У чин маънодаги маданиятимиз, тилимиз сардори эди.

Сокин туннинг ўзгача гашти бор. Айтишларича, ҳар бир одамнинг бахт юлдузи бўлармиш. Ўша энг ёрқин юлдузлардан бири Баҳром Ҳайдарийнинг юлдузи эмасмикан?!

Турсун АЗЛАРХОНОВ,
олий тоифадаги ўқитувчи.

** Хотин-қизлар кенгаши фаолиятидан*

«ТАФАККУР ГУЛШАНИ»МИ ЁХУД «ДИЛКАШ АЁЛЛАР»?

Куни кеча Ўзбекистон ХДП си Тошкент шаҳар Кенгашининг кичик залида шаҳар хотин-қизлар комитетининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда шаҳар хотин-қизлар комитетининг раиси Санъат Азизова, раис ўринбосари Муборак Юнусхўжаева, Тошкент Давлат университети хотин-қизлар кенгаши раиси Ўктамхон Домлажонова, Ўзбекистон Республикаси Президенти аппаратининг масъул ходими Маҳфуза Собирова, Шайхонтоҳур район хотин-қизлар кенгашининг раиси Шоира Аҳмадалиева, чет тиллар институти хотин-қизлар кенгашининг раиси Динора Асадуллаева, ҳуқуқшунос Ҳалима Муҳиддинова, Миробод район хотин-қизлар кенгашинигнг раиси Эътибор Пўлатова ва бошқа ўнлаб турли касб эгалари бўлган аёллар қатнашдилар.

●

Йиғилишни шаҳар хотин-қизлар комитетининг раиси Санъат Азизова очди:

— Азиз дугоналар ва опа-сингиллар! Бугун бизнинг бу ерга йиғилишимиздан мақсад Тошкент шаҳар хотин-қизлар кенгаши қошида шаҳар аёллар анжумани кенгашини ташкил қилишдир. Бинобарин, давр тақозоси билан, келишган ҳолда, ушбу кенгашни ташкил этишга қарор қилдик. Бундан мақсадимиз эса ҳар ойда бир марта ишдан бўш вақтларда йиғилишиб ўзаро фикр алмашиб туриш, муаммоларни муҳокама қилиб, таклиф ҳамда эътирозларни бир-биримиз билан ўртоқлашишдан иборат.

Йиғилишга тўпланган аёллар ҳам ўз дилларидаги гапларни тўкиб солдилар, фикр-мулоҳазаларини баён этдилар.

● **Муборак ЮНУСХЎЖАЕВА:** Бугун бу ерга шаҳримизнинг энг фаол, ижодкор, гўзал, оқила, зиёли аёллари йиғилишган. Ҳар бири халқ дарди билан куйиб-ёнади. Шундай экан, юқоридаги гапларни такрорлаб ўтиришга ҳожат йўқ. Мана, Республикамиз ҳам ўз мустақиллигини қўлга киритди. Энди биз аёллар ҳам мустақиллигимизнинг янада мустаҳкам бўлиши учун ўзимизнинг бор кучимизни сарфлашимиз керак. Дунё нотинч бир пайтда биз халқимизга қандай қилиб кўпроқ фойдамиз тегишини янада жиддийроқ ўйлаб кўришимиз зарур. Шу муносабат билан ишдан бўш вақтларда бир ойда бир марта йиғилиб туриш учун бугунги анжуманни ташкил қиляпмиз. Бу анжуман бизнинг бир-биримиз билан янада яқинроқ бўлишимизга хизмат қилади. Бунинг учун ўз ҳайъатимиз ва унинг режалари бўлиши шарт. Унинг номланишига келсак «Нодирабегим чашмаси», «Дилдор аёллар», «Дилкаш аёллар», «Садоқат», «Иффат соҳибалари», «Тафаккур гулшани», «Дугоналар» каби номлардан бирини танлаб қўйишни таклиф қиламан.

● **Ўктамжон ДОМЛАЖОНОВА:** Дарҳақиқат, анжуманимизнинг асосий мақсади аёлларни бир-бири билан янада яқинлаштиришдир. Шундай экан биз бу ерга ҳар йиғилишимизда дилдан суҳбатлашиш билан бирга баъзи бир жиддий масалаларни ҳам ҳал қилиб кетишимиз керак. Биз аёллар дунё ташвишлари билан машғулмиз. Шунинг учун бу анжуманимизга ҳар ким хоҳласа эмас, балки масъулиятни ҳис қилган ҳолда қатнашиши шарт деб биламан. Шунингдек, аъзолик бадалларини йиғишда ҳам бир киши масъул бўлиши керак. Яна бир фикр. Агарда ҳар ойнинг охирида йиғилсак, бунинг учун битта ахборотчи ҳам керак. Яъни у бир ой давомида матбуотда чиққан аёлларга тааллуқли бўлган янгилик ва керакли гапларни бизга етказса. Анжуманнинг номланишига келганда унинг «Садоқат» деб аталишининг тарафдориман. Чунки «Садоқат» сўзи асосан иффатли, оқила аёлларимизга тегишлидир.

● **Матлуба ИСЛОМОВА:** Ҳақиқатан ҳам биз бу ерга йиғилганимизда албатта жамиятимиз учун фойдали ишлар билан шуғулланишимиз лозим. Халқимизда «Оз-оз ўрганиб доно бўлур» деган нақл бор. Бизнинг даврамизда турли касб эгалари ўтиришибди. Олимадан тортиб ҳайкалтарошгача бор. Агарда уларнинг ҳар бири ўз мутахассисликлари бўйича ахборот бериб турсалар ҳам биз кўп нарсага эришган бўламиз. Шу билан бирга кенгашимиз фаоллари маҳаллалар билан ҳам доимо алоқада бўлиб турсалар. Чунки биз бу ерда ўтириб у ердаги аёлларнинг ҳақиқий аҳволини яхши билмаймиз. Шунинг учун уларнинг ичига кириб боришимиз, зарур бўлса ёрдам беришимиз, шикоят хатларини ўзимизда ҳал қилиб, арз-додларини эшитишимиз керак. Мен анжуманимизнинг «Тафаккур гулшани» деб аталишининг тарафдориман...

Йиғилиш қатнашчиларининг кўпчилиги янги анжуман ҳақида ўзларининг фикр-мулоҳазаларини билдирдилар. Мунозарага чорловчи фикрлар айтилди. Йиғилиш қатнашчилари учрашув сўнгида Муборак Юнусхўжаевани анжуман раиси қилиб сайладилар. Унинг ёрдамчилари қилиб эса Нурпошша Ғуломова, Нодира Рашидова, Пахтагул Расулзода, Нурихон Қиличева, Дилбар Рашидова ва Малика Абдуллаевалар сайланди. Анжуманнинг номланиши ва бошқа баъзи бир ташкилий масалалар кейинги йиғилишга қолдирилди. У «Аёл ва дин» мавзуида ўтказилади.

Йиғилиш тугагандан сўнг биз Ўзбекистон ХДП-си Тошкент шаҳар Кенгашининг биринчи котиби Ҳотам Маҳкамович Абдураимовдан шаҳар аёллар анжумани ҳақидаги фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашишни илтимос қилдик.

— Дарҳақиқат, шаҳар хотин-қизлар комитети бугунги кунда жуда катта ишларни амалга оширмоқда. Жумладан, шаҳар аёллар анжуманининг ташкил этилиши ҳам бевосита ушбу комитетнинг ташаббуси билан амалга оширилаётган ишдир. Ҳозир пойтахт хотин-қизлар комитетининг қошида олималар ва ижодкорлар уюшмаси фаолият кўрсатиб турибди. Ўйлайманки, янги анжуман ҳам келгусида кўп эзгу ишларни амалга оширади. Чунки у шаҳримизнинг энг ўқимишли, зиёли аёлларидан иборат. Уларнинг барчаси ўзида бор кучини, матонатини халқига беришга тайёрдир. Шу ўринда бир нарсани таклиф қилмоқчи эдим. Яъни аёллар анжуманининг йиғилишларига ислом дини бўйича мутахассисларни, шунингдек, отин ойиларни ҳам тез-тез таклиф қилиб туриш керак. Чунки бизда битта мафкура ҳукмрон бўлиб қолмаслиги лозим.

Муҳиддин БОЗОРОВ.

ТРАМВАЙ — кўп сонли йўловчиларнинг узоғини яқин қилаётган транспорт турларидан бири. Юмшоққина ўриндиқда мазза қилиб ўтириб кетиш, жой бўлмаса шабададан ҳузурланиб, тик туриб кетишнинг гашти бўлакча. Лекин буниси трамвайга чиққанингиздан кейин. Трамвайга чиққунча ҳам ҳар хил саргузаштларни бошдан кечиришингиз мумкин. Айтайлик, сиз трамвай кутаяпсиз. Бекат йўлнинг қатнов қисмига тўғри келгани учун ҳам йўловчилар кўча четида қатор туришибди. Сиз ҳам халқ билан биргасиз. Машиналар ғиз-ғиз ўтиб турибди. Озми-кўпми кутасиз, ҳарқалай (бу ёғи трамвай ҳайдовчиларга боғлиқ). Бирдан трамвай кўринади. Йўловчилар гуруҳи ҳаракатга келади. Ҳамма трамвайнинг тўхташ жойига ўтиш учун интилади. Машиналар эса ғиз-ғиз қатнаяпти. Улоқ кимники — бекатга ўтиб олганники. Сиз ҳам ўтишга улгураман, шекилли дейсизу йўлни кесиб югурасиз... Ғий-ййи... Қодир бахши ёки Рўзимбой бахши ижросида халқ оғзаки ижодидан парчалар тинглашнинг завқи зўр, лекин сизни уриб юборишига (машинаси билан қўли билан эмас) сал қолган ҳайдовчи ижросида оғзаки ижоддан намуна тинглаш...

Ҳа, майли, ўтди-кетди, ҳамма манзилга етди. Сиз энди Олой бозори ёнидаги трамвай бекатида турибсиз. Ёз кунларининг бирида шунақа сув ичгингиз келади-ки, асти қўяверасиз. Тепадан сахий қуёш салкам 40 даражали жазирама билан сийлаб туради, газагига қизиган асфальт ҳиди... Бунақа пайтда кўзлаган манзилингизга эмас, бошқа жойга боргингиз келади. Айтишадику «офтоб чиқди оламга, югуриб бордим холамга» деб. Сизнинг эса бекатлар қурилиши бўйича мутасадди ташкилотларга югуриб боргингиз келади. Наҳотки, гавжум жойлардаги катта бекатларга соябон қуришнинг иложи бўлмаса?!

** Аччиқ, аммо очиқ гап*

ЙЎЛОВЧИНИНГ ҲОЛИНИ КИМ СЎРАЙДИ?

Усмон Юсупов, Маннон Уйғур каби кўчаларда трамвайга чиқаман деб ҳайдовчилар оғзаки ижодидан баҳраманд бўлганингизда эса ўзингиз ҳам анча-мунча одамларни йўқлаб қўясиз. Бекатларни йўлнинг қатнов қисмидан ажратиш ҳақидаги масала бўйича, албатта. Балки бу транспорт қатновига тўсқинлик қилар. Бошқа чораси ҳам бордир.

Владивосток шаҳрида бир қоида жорий қилинган. Трамвай бекатлари йўлнинг қатнов қисмида жойлашган бўлса-да, йўловчилар кўчанинг четида бемалол кутиб туришаверади. Чунки бекатда трамвай келиб тўхтаган заҳоти у билан бир йўналишда келаётган машиналар ҳам тўхтатилади. Ҳайдовчиларнинг ўзлари тўхтатишади машиналарини ва йўловчилар тушиб-чиқиб, трамвай юргунча кутиб туришади. Балки бу қоидани шаҳримизда ҳам жорий этиш керакдир. Бекатлар тепасига худди шу тўғрида ёзувлар қайд этилган лавҳачалар осиб қўйиш ҳам мумкин. Маълум кишилар йўловчиларнинг мушкулини осон қилиш ҳақида бир ўйлаб кўришса, ёмон бўлмасди.

Тўлқинжон РАҲИМОВ.

** Дарахт бир жойда кўкаради*

ТИНИБ-ТИНЧИМАС

ЯҚИНДА Тошкент трактор заводи ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош конструктори Леонид Брониславович Эйсмонт қадрдон заводидан кетиш пайига тушди. Ниҳоятда ўткир бу одамга қўшма ўзбек — итальян корхонасининг директори бўлишдек имконият туғилди. Хуллас, Л. Эйсмонт қатъий бир қарорга келди. Майда-чуйда расмий қоғозларни тўлдириш қолди, холос. Уни қарангки, айни ана шу дамда Леонид Брониславовичнинг тўсатдан қулоғига қуйидаги гап чалинди:

— «Мана, Эйсмонт ҳам бутун онгли умрини бағишлаган ишига хиёнат қилди». Буни эшитгач Леонид ака тақа-тақ тўхтади. Яна бир марта ўз қарорини тарозига солди.

Ҳақиқатан юқоридаги гап мўлжалга отилган ўқ сингари нишонга тегди. Эйсмонтнинг бутун умри шу заводда ўтди. 1969 йилда Олтой политехника институтини тугатиб Тошкент трактор заводига келди-ю, бор кучини, маҳоратини шу корхонага бағишлади. Аввалига муҳандис-конструктор бўлди, конструкторлик бўлинмаларидан бирига раҳбарлик қилди. Кейин икки йил бадалига техника назорати бўлими бошлиғининг муовини бўлиб ишлади. Барибир чизма-тарҳлар Леонид акага тинчлик бермади чамаси, у яна конструкторлик бўлимига қайтди ва шундан бери бош конструктор вазифасида меҳнат қилмоқда.

Леонид Брониславовичнинг бор қувончи, барча муаммолари-ю ташвишлари, ҳамма-ҳаммаси конструкторлик касби билан боғлиқ. Бош конструкторликка ўтганда ширин хаёллар оғушида бутун дунёга донғи кетадиган трактору тиркамаларни яратиш орзуси билан ёнди. Бу борада анча-мунча орзулар рўёбга чиқди. Тўғри, объектив ва субъектив сабабларга кўра, кўпдан кўп ихтиро — кашфиётларни жорий этишнинг уддасидан чиқишнинг иложи бўлмади. Шунга қарамай Леонид Брониславович ўтган ҳаётига ачинмайди. Нега деганда бу орада қанчадан қанча янги деталлар, бўғинлар яратилди. Бир неча жажжи кичик тракторларнинг нусхалари ишлаб чиқилди. Қишлоқ заҳматкашларининг оғирини енгил қилишга хизмат қиладиган ўта қулай ТТЗ—30 трактори устидаги ишлар якунланиш арафасида. Бундан ташқари, шундай конструкторлик жамоаси шаклландики, бугунги кунда бу жамоа энг юқори техника даражасидаги конструкторлик вазифаларини бажаришга қодир.

Леонид Брониславовичнинг бир фазилати борки, унинг бутун фаолиятини белгилаб беради. У ҳам бўлса ўта тиниб-тинчимас. Бир ишни бошладими, ҳеч қачон чала қолдириб кетмайди. Ҳар қанча қийинчилик бўлса-да, барибир охиригача етказади. Ижодий нуқтаи назардан доимо ўз устида ишловчи мутахассисдир. Агар ишнинг уддасидан чиқмаса, кўнглига шу қадар яқин оладики, на ейиш-ичишида, на бошқасида тинчлик бўлади.

Ҳар қанча мураккаб бўлмасин, ҳар қандай техник масалани мустақил равишда ҳал қилишга уринади.

Леонид Брониславовичнинг заводдан кетиш қарорига келсак, гап эгасини топди. Қанчалик эриш туюлмасин, қўшма корхонага бошчилик қилишдан бош тортди. Завод раҳбарияти авраб-алдаб қолишга кўндиргандир деган хаёл беихтиёр келаркан одамга.

— Қайда дейсиз! — дейди Леонид Брониславович. Заводда қолишга ўзим қарор қилдим. Ҳамма нарсани бир бошидан чиғириқдан ўтказдим. Ва бугунги кунда заводдан кетмасликка қарор қилдим. Нега деганда ҳали қанчадан қанча амалга ошмаган ишлар қолди. Яратилишига ўзим бош бўлган «ТТЗ» тамғали тракторларнинг янада мукаммаллаштириш зарурлятини туйдим шу онда.

Дарвоқе, бугунги тракторларимиз ҳам у қадар ёмон эмас. Мен бирмунча вақт Анголада ишладим. У ерда заводимизда ишлаб чиқарилган тракторларга техник хизмат кўрсатиш ва таъмирлаш ишларини олиб бордик. Ана шу узоқ юртда тракторларимизни Ғарб мамлакатларининг машинаси билан солиштириш, таққослаш имкониятига эга бўлдим. Ҳа, кўринишидан бизнинг тракторлар уларники олдида ип эшолмайди. Лекин ана шу соддалик ва оддийлик, яъни бошқача айтганда, ана шу кўримсизликнинг ўзига хос ижобий жиҳатлари ҳам бор. Биринчидан — бизнинг тракторларимиз жуда пишиқ, энг мураккаб шароитларда ҳам тинмай ишлайди. Иккинчидан — техника мосламаларисиз ҳам, тўғридан тўғри даланинг ўзида таъмирлаш мумкин. Агар ташқи кўринишига бир-икки тузатиш киритилса, бизнинг тракторларимиз ҳар қандай ғарб техникаси билан рақобатлаша олади.

Мана, ТТЗ—30 тракторини олайлик. Агар уни ишлаб чиқаришга жорий этилса, бу «тулпор от» пахтазорда ҳам, картошка майдонида ҳам, томорқада ҳам, боғда ҳам ишлатилиши мумкин.

Яқин кунларда ўзбек—хитой қўшма корхонаси доирасида 18 от кучига эга Хитой кичик тракторларини ишлаб чиқаришга киришилади. Бу жуда ишончли машина бўлиб, агар уни муваффақият билан кўп туркумда ишлаб чиқарсак, бозор қийинчиликларини бемалол енгишимиз мумкин.

Ҳа, Леонид Брониславовичнинг ҳам анча-мунча қилиши зарур ишлари борки, уларни чала қолдириб бўлмайди. Буни Л. Б. Эйсмонт жуда яхши тушунади.

Вали ВАҲОБЖОНОВ.

* Янгиликдан хабарингиз борми?

«СЎҒДИЁНА МАЪБУДЛАРИ» СУРАТГА ОЛИНМОҚДА

⊙ Бугунги кунда маданий ва маънавий ҳаётимизда кескин ўзгаришлар юз бермоқда. Тарихимизга ҳаққоний баҳо берилмоқда, ўтмишга янгича назар билан қараш қарор топмоқда. Бу адабиётда, санъатда, хусусан кинода ўзининг аксини топмоқда.

Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамияти қошидаги «Мерос» ва «Юлдуз» киностудиялари хайрли ишга қўл урдилар. Улар исломдан аввалги тарихимиз, исломнинг Ўрта Осиёга кириб келиши, ислом даври Туронзамин маданияти ҳақида ҳикоя қилувчи 15 сериядан иборат «Аждодлар нидоси» номли кинофильмлар мажмуасини ишлаб чиқишга киришдилар.

Шу муносабат билан Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамияти бошқарувининг раиси, киносериал ҳомийси Нуриддин Муҳиддинов, фильм бош корфармони Ғиёс Шермуҳамедов, фильм директори Вали Акмаловлар билан учрашиб, ушбу эзгу ишнинг туғилиши, фильмни суратга олиш жараёни, у билан боғлиқ муаммолар ҳақида гапириб беришни илтимос қилдик.

⊙ Нуриддин МУҲИДДИНОВ:

Орзуим ниҳоят ушалди

— Бундан ўттиз беш-ўттиз етти йиллар нарида машҳур олим Ҳабиб Абдуллаев Ўзбекистон Фанлар академиясига президент этиб сайланди. Бу инсон ўзи геолог бўлса ҳам Ватан, табиат, тарих билан жуда ҳам қизиқар эди. Мен ҳам ўша пайтда Ўзбекистон бойликларини билар эдим, лекин унинг қанчалигини, қандайлигини тасаввур қилолмасдим.

Шу йили 10—13 октябрда Ўзбекистон зиёлиларининг биринчи қурултойи бўлиб ўтган эди. Қурултой аждодларимиз номини тиклаш, меросимизни ўрганиш, қадим китоблар, ижодкорларни аниқлаш, уларни тадқиқ этиш, нашр қилиш масалаларини ҳам кўриб чиқди. Қурултойда шу муносабат билан комиссиялар тузилди. Уларга таниқли тарихчилар, шоирлар, олимлар аъзо бўлиб киритилди. Республикамизда нечта тарихий ёдгорликлар бор, уларни ким қурган, ҳозирги аҳволи қандай — шуларни ўрганиш комиссия олдига асосий мақсад қилиб қўйилди.

Ўша йиллари ғўза чопиққа, пахта теримига шаҳардан вакиллар бориши, ўша ердаги ишларга раҳбарлик, назорат қилиши расм бўлган эди. Ҳамма иш билан бўлса, биз тарих ва маданият ёдгорликларини ўрганишга борар эдик. Икки йил ичида юртимизда 30.000 ёдгорлик борлиги, уларнинг аҳволи аниқланиб, қоғозларда қайд этилди.

Хабарингиз борми-йўқми билмадим, эллигинчи йиллари миллий маданиятларга, миллий меросга қаттиқ ҳужум бўлган эди. Шу мақсадда Марказдан махсус комиссиялар келган, республикамиздаги аҳволни кўздан кечиришни бошлаган эди. Шундан кейин Ўзбекистон зиёлилари уч гуруҳга бўлиниб кетди. Биринчи гуруҳ миллий маданият, миллий мерос бўлмаса ўзбек халқи ҳам йўқ, деб ўз сўзида қатъий турди. Иккинчи гуруҳ биз миллий мерос десак замондан орқада қоламиз, опера, балет сингари замонга уйғун санъат, маданият керак бизга деб чиқишди. Учинчи гуруҳ эса иккаласига ҳам қўшилмади, бетараф қолди.

Шундай кўнгилсиз ишлар бўлдики, айтгани тилим бормайди. Марказий Қўмитанинг пленумида Ойбекнинг «Навоий» романи қаттиқ танқид қилинди. Роман феодал тузумни ёқловчи асар, Навоий сарой шоири деб баралла айтилди. Оқибатда Ойбекдек адиб оғир бетоб бўлиб қолди. Ойдин Собирова ҳам бундай маломатлардан четда қолмади. Ҳатто «Алпомиш»га ҳам тош отилди. Тарихни шу тариқа йўқ қилишга бел боғланганди ўшанда. Катта, оғир йўқотишлар ҳам бўлди бу курашларда.

Марҳум Юнус Ражабий ва Илёс Акбаров 1951 йилда ўзбек халқ қўшиқларини йиғишни бошлаб юбордилар. 1956 йилда унинг биринчи томи босмадан чиқди. Шу савоб ишда озми-кўпми ҳиссам борлиги эсимга тушганда севинаман. Шу йилларда Мукаррама Турғунбоева «Баҳор» рақс дастасини тузди. Балет труппаси ҳам тузилиб, иш бошлади.

«Тарихий ёдгорликлар нимага керак бизга?» деганлар жуда ҳам кўп бўлди. Ёдгорликлар йўқ бўлса тарихимиз йўқ бўлишини улар билишмасмиди? Билишарди.

Мен 1957 йилда Ўзбекистондан хизмат вазифаси юзасидан чиқиб кетдим. Кўплаб хорижий мамлакатларда бўлдим, ишладим. 21 араб давлати бўлса, шундан 17 тасига бордим. У ердаги тарихий ёдгорликларга бўлган муносабатни кўриб лол қолар эдим. Агар жаҳонда 200 давлат бор бўлса, шуларнинг ичида ёдгорликлари энг кўп юрт Ўзбекистон эканлигига амин бўлдим. Африкада иссиққа, Сибирда совуққа мослаб ёдгорликлар қурилган бўлса, юртимизда униси ҳам, буниси ҳам мавжуд. Энг қадим академия ҳам бизда: Маъмун академияси тузилганига 1000 йилдан ошди.

1986 йилда хориждан қайтиб келдим. Ўзбекистонни кезиб, рости хафа бўлиб кетдим. Ўша олис 1956—57-йилларда аҳвол қандай бўлса, шундайлигини кўриб ранжидим. Бибихоним мадрасасининг таъмири ҳали ҳам битмаган экан. Шу сабаб, сизга қандай иш берайлик деб юртнинг ўша йиллардаги раҳбарлари сўрашганда ўзим Ўзбекистон тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш жамиятини сўраб олдим.

Ниҳоят, туркий халқлар тарихи, исломнинг Туронга кириб келиши, ислом даври маданияти ҳақида кўп серияли фильм яратиш ҳақида қарор қабул қилдик. Бу ҳақда Президентимизга ҳам мурожаат қилдим. У киши ҳам бу ишни маъқулладилар. Шу ҳақда 1989 йилда ҳукуматнинг махсус қарори ҳам чиқди. Жамиятимиз қошида «Мерос» киностудияси ҳам тузилиб, тасдиқланди. «Авлодлар нидоси» деб аталган ушбу фильм 14—15 серия бўлиши мўлжалланган. Режалари тасдиқланган. Муаллифларга мавзулар бўлиб берилган.

Қийин бўляпти ишнинг равон кетиши. «Жамият ўз ишини қилсин, бу жуда катта масала» дейдиганлар кўп бўляпти. Барибир йигитларимиз ҳар қандай қийинчиликларга қарамай ушбу фильмни суратга олишмоқда. Ҳатто Жазоир, Эрон сингари давлатлар киночилари ҳам бизга ҳамкор бўлишга рози бўлдилар. Ниҳоят, қилинган кўп йиллик орзуимиз, қийинчилик билан бўлса ҳам гул очиши аниқ.

⊙ Ғиёс ШЕРМУҲАМЕДОВ:

Маъбудлар тилга киради

— Фильмимиз Ўрта Осиё маданият маркази бўлганлигини яна бир карра тасдиқлайди. Ўн беш қисмли кино сериалнинг биринчи фильми «Сўғдиёна маъбудлари»ни жадал суратга оляпмиз.

Икки сериядан иборат биринчи фильм сценарийсини ёзиш узоқ муддатга чўзилди. Билимдон ёзувчимиз Евгений Березиков икки-уч марта сценарий ёзиб, бадиий кенгашга тақдим этди. Ҳар сафар муваффақиятли чиқмади. Охири машҳур кинодраматург, 30 дан ортиқ фильм сценарийларининг муаллифи Дмитрий Василиу икковимиз ёзишга жазм қилдик. 1,5—2 йил кутубхоналарда, архивларда чидам билан ўтирдик. Тарихимизни ипидан-игнасигача ўрганишга тўғри келди. Сценарий мазмунини айтиб ўтирмайман, бу ўзига хос ижодий сиримиз-да ахир. Фильмнинг қамрови VI асрдан, яъни Ўрта Осиёда турк ҳоқонлиги ўрнатилишидан бошланади. Ҳоқон Истомийхон давридан бошлаб то ислом кириб келгунга қадар бўлган давр кинода ўз аксини топади. «Сўғдиёна маъбудлари» фильмининг биринчи серияси «Ҳоқонлик», иккинчиси эса «Мовароуннаҳр» деб номланади.

Сосонийларнинг энг йирик шоҳи Ҳусрав Анушервон—афсонавий шоҳ, унинг хотини келиб чиқиши турк Шаҳрбону ҳам фильмда иштирок этади. Чунки фильм воқеаларининг ярми Эронда, ярми Туронда бўлиб ўтади. Умуман фильмнинг ярми Исфарада, ярми эса Жазоирда, маълум қисми Хитойда суратга олинади.

1991 йилда Москва кинофестивалида эронлик машҳур актёр Муҳаммад Мутавасиний билан учрашиб қолдик. Унга мақсадимни тушунтириб:

— Ҳусрав Анушервонни ўйнайсизми? — деб сўрадим.

— Жон деб ўйнайман, — деди у. — Фақат сценарийни форс тилида ўқисам яхши бўларди.

Сценарийни таржима қилиб, Теҳронга жўнатдик. Муҳаммад ўқибди, жуда манзур бўлибди. Эрондан яна бир қаҳрамонимизни ижро этадиган актёр топдик. Қоматдор, чиройли, келишган Фараҳ Аржуманд сўғд шоҳи Гуракни ижро этадиган бўлди. Жазоирдаги воқеаларда араб актёрлари, Хитойда эса хитой актёрлари ҳам иштирок этади.

Лўнда қилиб айтсам, биринчи сериядаги воқеалар 570-йилдаги воқеаларни қамраб олган. Иккинчи серияси эса 708-709 йиллардаги воқеалардан иборат. Иккала фильмдаги воқеалар икки ёш муҳаббати орқали ҳикоя қилинади, ижтимоий ҳаёт акс эттирилади. Биринчи сериядаги Бектузин (Беҳзод Муҳамадкаримов) — Энасой (Фотима Режаматова), иккинчи серияда Аспонзот — Чатиса (Раъно Зокирова) тақдири кўп жиҳатдан ўша давр учун характерли белгилар билан бойитилган. Ака ва ука ўртасидаги ихтилоф, мусулмон йигит ва зардушт қизнинг бошидан кечирганлари ҳеч кимни бефарқ қолдирмайди. Фильмда таниқли актёрлар иштирок этишяпти. Асосий, серияларни бир-бирига боғловчи Земарх ролида Ўзбекистон халқ артисти Шуҳрат Эргашев, Бош қоҳин — Белгоол машҳур раққос, халқ артисти Маҳмуд Эсамбоев, Диваштич — фаранг актёри Серж Баринов, Шаҳрбону — Матлуба Алимова, Новимах — Зикир Муҳаммаджонов, Қутайба ибн Муслим — араб актёри Абу Мий ва бошқалар намоён бўладилар.

Фильмни талантли оператор Ҳамид Ҳасанов суратга оляпти. Мусаввирлар Игорь Гуленко билан Қобил Юсуповлар, композитор Шандор Каллош, муҳаррир Фарҳод Мусажонлар жонбозлик билан меҳнат қилмоқдалар.

Сентябрь ойида суратга олиш ишларини тугатишни режалаштирганмиз. Фильмни суратга олишда Ўзбекистондан «Мерос» ва «Юлдуз» киностудиялари, Жазоирнинг «Кааик» кинокампанияси, Эроннинг «Новинфильм» киностудиялари ҳам иштирок этишмоқда. Бизни хурсанд қилгани жазоирликлар ҳам иқтисодий, ҳам маънавий ёрдам кўрсатишга қарор қилдилар. Жазоирнинг Россиядаги элчиси Муҳаммад Яла кинофильм яратилишини қизғин қўллаб-қувватлади. Минг афсуски, ҳали Ўзбекистондаги мутасадди ўртоқлар деярли ёрдам қўлини чўзмадилар. Эҳтимол, ишимизнинг илк мевасини кутишаётгандир.

⊙ Вали АКМАЛОВ:

Ҳомийларга таъзим

— Биз агар ҳомийларимиз бўлмаганида жуда ҳам танг аҳволда қолган бўлардик. Яхшиямки, тарих, маданий мерос учун фидойилик қиладиган кишилар топилди. «Юлдуз» тикувчилик бирлашмаси (директори Абдуваҳоб Тошпўлатов), «Орзу» чарм тўп-атторлик ишлаб чиқариш бирлашмаси (директори Абдували Абдураҳмонов), «Тошкентвино» комбинати (директори Саъдулла Воҳидов) меҳнат жамоалари бизга ёрдам қўлини чўздилар. «Юлдуз» ва «Орзу» бирлашмалари бир миллион сўмдан, «Тошкентвино» эса 6 миллион сўм маблағ ажратди. Шу ўринда Наманган аврли газламалар ишлаб чиқариш бирлашмаси (бош директори Баҳриддинов) Марғилон «Атлас» ишлаб чиқариш бирлашмаси (директори Ш. Қодиров), «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси (раҳбари Рафиқов), Тошкент бадиий буюмлар ишлаб чиқариш бирлашмаси (директори Раъно Отажонова)ларга чексиз миннатдорчилик билдирмоқчиман. Уларнинг бири газмол, бири атлас, бири палагу зардевор, бири зарур бўлганда тайёралар билан ёрдам қўлларини чўздилар. Хусусан, Ўзбекистон миллий авиакомпанияси биз Жазоирга етиб олишимизда ҳам катта ёрдам беради, деб ўйлаймиз.

Бизни қийнайдиган асосий нарса фильм қаҳрамонларининг кийим-боши билан боғлиқ ташвишлардир. Биласиз ўша пайтларда кўпроқ чарм, ипак, шойи энгил-бош кийилган. Чармнинг нархи эса фалон пул. Ҳомийларимизга яна бир карра раҳмат. Бизни бу борада ҳам қўллаб-қувватлашмоқда. Париклар — ясама сочларни, бошқа энгил-бошларни «Мосфильм»дан, Ялта киностудиясидан аввалроқ олиб келган эдик. Яхшиямки, ўша йиллари улгурганимиз. Ҳозир уларнинг нархи ҳам осмону фалакда.

Кино тайёр бўладию, лекин томошабинлар унинг машаққатини билмайдилар. Биз киночилар барибир чекимизга тушган беором меҳнат билан фахрланамиз!

●

Вали ака тўғри айтдилар. Киночиларнинг иши бориб турган машаққат. Лекин шу машаққатнинг тагида эзгу-мақсад ётибди: халқимиз тарихини, ислом даври Туркистондаги маданий юксалишларини, Абу Али ибн Сино, Беруний, Амир Темур, Мирзо Улуғбек, Алишер Навоий, Мирзо Бобур сингари шахсларнинг оламшумул ҳаётларини, ижодларини ҳаққоний, бўямай, қўшиб-чатмай акс эттириш. Бу эзгу иш учун эса ҳар қанча жафо чекса арзийди. Биз фильм ижодкорларига куч-қувват, омадлар тилаб қоламиз.

Темур УБАЙДУЛЛО.

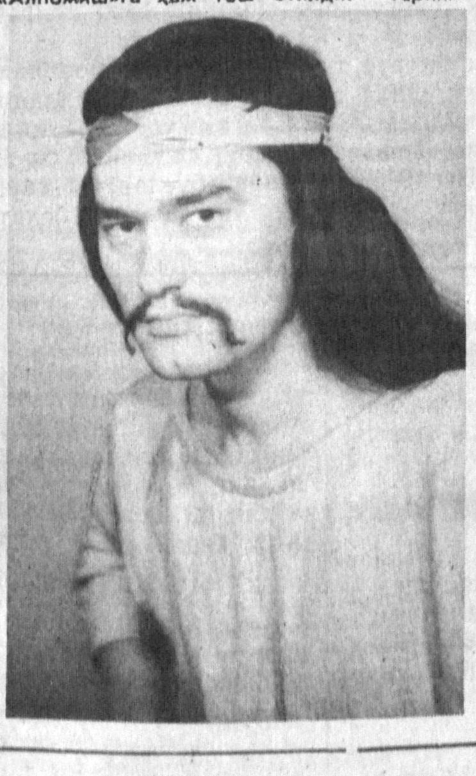

⊙ СУРАТЛАРДА: «Сўғдиёна маъбудлари» фильми қаҳрамонлари: Бектузин — Беҳзод Муҳаммадкаримов, Энасой — Фотима Режаматова, Земарх — Шуҳрат Эргашев, Коҳин — Маҳмуд Эсамбоев Али Султон ўғли.

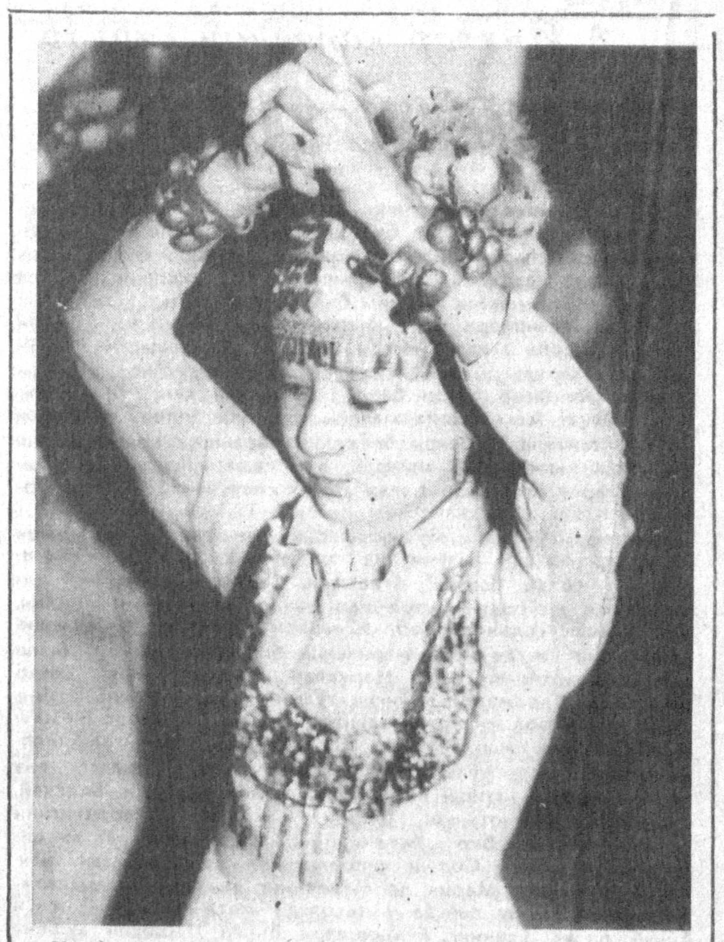

Қизларҳон бўлай дейман.

Холмат Мирзакаримов сурати.

* Умрбоқий расм-русумларимиз

МЕҲМОН — ОТАНГДАН УЛУҒ

БИРИ-биридан гўзал ва бетакрор фазилатларга эга халқимиз ўзининг донолик ва салоҳият бобида беназир тафаккури ила асрлар давомида бебаҳо ва сиржило гавҳарлар саналмиш ҳикматларни яратиб келган. Ана шу бениҳоя бой хазинанинг сандиқлари ичра нури инсонлар дилини равшан, юзини ёруғ, ақлини ойдин қиладиган, нур ва жило, ҳарорат ва тароват сочадиган ушбу жавоҳирлар орасида бир улуғ ва муқаддас дурдона борки, унинг нури бошқа ҳилқатларнинг нуридан юз чандон ортиқроқдир. Ўшал гавҳар ўзбек халқи яратган ҳикматлар орасидаги энг сараси: «Меҳмон — отангдан улуғ» деган ҳикматдир.

Дунёда ҳеч бир халқ йўқки, ўзбек халқичалик меҳмонни яхши кўрса. «Меҳмон — отангдан улуғ», деган халқ. Ҳар бир меҳмонни дунёдаги энг мўътабар ва азиз кишиси бўлмиш отасидан ҳам юқори қўяди, эъзозлайди, айланиб-ўргилади. Ўзбекнинг ҳовлисида зағизғон сайраса, пиёласидаги чойнинг шамаси туриб айланса, қўлидаги буюм ерга тушиб кетса, унинг юзига табассум югуради, лаблари қувонч ила пичирлайди: «Меҳмон келаркан».

Доно халқимиз «Камбағалман десанг, кўчиб боқ», дейди. Бу мақол айнан ўзбек халқи учун яралган. Чунки ўзбек кишисининг энг ночорида ҳам камида элликтадан чойнак-пиёла, лагану косалар, тахмон тўла кўрпа-тўшак, охори тўкилмаган беш-олти чопон доимо бўлади. Буларнинг бари кўз қувончи учун ёки қора кун учун йиғилган бисот, балки меҳмон учун, иззати учун атаб қўйилган буюмлардир. Ўзи пахта гулли пиёлаларда чой ичмайди, бахмал кўрпачаларда ўтирмайди, янги чопон кийиб юрмайди — ҳаммаси меҳмонга, чунки «Меҳмон отангдан улуғ». Зеро, меҳмон ҳеч қачон бирон хонадонга шу уйнинг овқатини еб кетаман, деб келмайди. Халқимиз айтганидек,

Меҳмонлар ёқут-жавоҳирдур, соҳиби хона,
Суҳбатдан дур термоққа дастурхон бир баҳона!

Меҳмон олдига дастурхон ёзиб, нон ушатиш меҳмоннавозликнинг иккинчи даражали қисми, холос. Меҳмонга қотган нон берсанг ҳам, юзингдан кулгу, тилингдан ширин сўз аримаса, шу нарсагина меҳмоннинг ўзини базми жамшидда ўтиргандек ҳис қилишига сабаб бўлади. Зеро, пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссалом айтганларидек, «Яримта хурмони садақа қилиш билан бўлса ҳам, у бўлмаса ширинсўзлилик, хушмуомалалик қилиш йўли билан бўлса ҳам, оташи дўзахдан сақланинглар». Яримта хурмога одам тўядими, йўқми? Лекин шу нарсани очиқкўнгиллилик, хушмуомалалик билан тортиқ қилинса, яримта хурмо бир эмас, бир неча кишини тўйдиради.

Халқимиз айтган яна бир ҳикмат борки: «Меҳмон келар эшикдан, ризқи қилар тешикдан». Меҳмон ҳеч қачон ризқсиз келмайди. Меҳмон келганда мезбондан лозим нарса фақат хушмуомалалик ва тавозедир. Меҳмондорчилик харажатларию қийинчиликлари мезбонни ҳар қанча чўчитса ҳам, меҳмон остонани ҳатлаб кириши биланоқ, унга қўшилишиб шу хонадонга ризқ ва барака киради. Шунинг учун мезбон «Овқат йўғида келди, бевақт келди» деган гап-сўзлардан йироқ бўлиши керак. Мезбон меҳмонни кутиб олиш билан ўша меҳмонга эмас, ўзига яхшилик қилган бўлади. Чунки мезбон меҳмонга қандайдир таомларни едирса, меҳмон унинг уйига энг буюк неъмат — баракани олиб киради.

Очиқкўнгил халқимиз меҳмон чақиришнинг турли-туман йўлларини топганки, оддий воқеа муносабати билан бўлса ҳам тўртта одамни чақириб, ош едирмагунча кўнгли жойига тушмайди. Асрлар давомида никоҳ тўйи, қизлар мажлиси, келинчак қўлидан чой ичиш, келин салом, чорлар, бешик тўйи, суннат тўйи, бешикка солар, сумалак сайли, қорхат, гап-гаштак, лайлак келди, чилла чиқди, йўқлов, худойи каби бир-биридан ажойиб ва қизиқ байрамларни нишонлаб келган халқимиз тўйда ҳам, азада ҳам бирдай, келган меҳмон олдига дастурхон ёзади, едириб-ичиради.

Афсуски, меҳмондўстлик, энг муҳими, ўзбек меҳмондўстлигидек соф ва мусаффо булоқни булғатувчи, энг ярамас қилиқлар билан ифлослантирувчи кимсалар ҳам йўқ эмас. Чин инсоний хислатлардан узоқ бўлган баъзи шахслар одамшавандалик, ширинсўзлик, хушмуомалалик, инсонпарварлик, лутф-карамлилик каби бебаҳо фазилатларни унутиб қўйганлар. Бундай кишиларнинг ҳозирги дориломон, энг юксак инсоний қадриятларимиз тикланаётган айни замонда учраши, айниқса, алам қилади. Шуларни ўйлаганимда, беихтиёр эсимга хатоларга бой бўлса-да, совет тузуми давридаги ўзбекларнинг меҳмондўстлиги, ўн беш республикадан келган меҳмонларни қандай кутиб олгани тушади. Уйидан меҳмон аримаган, топганини ёру дўстларга сарфлаган, қалам ҳақларини қўни-қўшниларга улашиб берган Ғафур Ғуломни эслайман. Наҳотки халқимиз совет қарамлигида ўтган давридаги меҳмоннавозликни истиқлол қуёши чиққан пайтда қилолмаса?!

Пайғамбаримиз бир ҳадисларида шундай деганлар: «Зиёратингизга келган ҳар қандай одамни эъзозланглар». Аммо ушбу муқаддас ўгитга риоя қилмайдиган инсонлар ҳам бор. Бундайларда меҳмонни мансабига, мол-дунёсига, тутган ўрнига, қолаверса, кийимига қараб кутишдек жирканч одат аллақачонлар пайдо бўлган. Истиқлол қуёши кўп ёмон одат ва камчиликлар қаторида миллатимиз кишиларидан ана шу одатни ҳам йўқотиб юбориши керак. Ўзбекчиликда умуман уят ҳисобланган ана шундай одатлардан ҳозирги кунларда, айниқса, йироқ бўлишимиз зарур. Меҳмон, у ким бўлишидан қатъи назар, чиндан ҳам отадан улуғ. Эшикдан кириб келган киши — барчага баробар, қўлни кўксига қўйиб, ширин сўз билан кутиб олиш тоабад ҳаётимизга ўрнашиб қолсин!

Хайрулло НУРИДДИНОВ.

* Турмуш чорраҳаларида

БОЛАСИЗ УЙ УЙМИ?

КАСАЛХОНАДА даволанаётган келинойимнинг ҳолидан хабар олиш учун йўлга чиқдим. Метронинг «Алишер Навоий» бекатига етиб келгач одамлар вагондан гур этиб туша бошладилар. Олдинги вагонда тупадилар. Олдинги вагонда тушишга унчалик шошилмай ўтирган 3—4 кишидан бирининг нигоҳи менга танишдек кўринди. Кейин унга диққат билан разм солдим. Ҳа, ҳа билан адашмабман. Бу курсдошим Турсунойнинг ўзгинаси! Кўрганимга ҳам 20 йилдан ошиб кетибди. Уни олийгоҳни тугаллаб, иш бошлаган дастлабки йилларимизда ишхонамиз томонда бир марта учратган эдим, холос.

Турсуной вагондан тушиб, одамлар оқимига қўшилиб кетди. Мен эса турган еримда хотиржам ва бепарволик билан уни кузатдим. Ўша-ўша тик қомат, хатти-ҳаракати ишончли, нигоҳлари ўткир, кўзлари иболи, боқишлари маъноли, лаблари юпқа ва нозик, бурун ва қулоқлари ҳуснига ярашган, қорабуғдой рангли, истараси иссиқ, хуллас ҳаммаси ўша-ўша.

«Пахтакор» бекатига ўтиб поезд келишини кута бошладим. Не кўз билан кўрайки, Турсунойнинг йўли ҳам шу томонга экан. У мендан илгарилаб ўтиб кетди ва мармардан ишланган серқирра устунлар орасига бурилиб кўринмай қолди. «У ҳалигача мени кўрмапти-да», деган хаёлга борган ҳам эдимки, Турсуной устунлар орасидан чиқиб, мен томонга қараб тўхтади. Уни кўрган заҳоти дугонамга талпиндим. «Ия, вой-бў, шунча йил, шунча пайтдан бери-я!»— деб у билан сўраша кетдим. У ҳам самимий сўрашди. Сўраша туриб поездга чиқдик. Жойлар ҳам бўш экан, ёнма-ён ўтириб олдик.

Суҳбатимиз қизиб турли нарсадан гаплашиб кетдик. Гап орасида у «Нечта фарзандингиз бор?»—деб мендан сўраб қолди. Мен 4 ўғил ва 1 қизим борлигини айтганимда у ишонқирамагандек бўлди. Кейин «Қудаларингиз ҳам бордира?» — деб қўшиб қўйди. «Ҳа, икки ўғлимни уйлантирганман». «Дарвоқе, ўзингизда бола-чақалардан нечта?» — дедим унга боқиб.

— Менда учта қиз, — деди Турсуной.

— Узатганларингиз ҳам борми?

— Ҳа, ҳаммаси узатилган, 7 та набирам бор, — деди у мамнун жилмайиб.

— Ўҳ-ҳў, жуда табаррук ва пиру бадавлат аёл экансиз. Агар ўғлингиз бўлмаса, сизлар ҳам акамнинг ўғлига ўхшабсизлар, — дедим, дабдурустдан.

— Қандай қилиб акангизнинг ўғлига ўхшар эканмиз? — деди Турсуной ҳайрон бўлиб.

— Ўхшаш томонларингиз шундаки, акамнинг фарзандлари ичида ҳам ўғил йўқ, 6 та қизлари бор эди. Ҳаммаси бирин-кетин узатилиб кетди. Охирги қизларининг тўй ошидан кейин одамлар тарқагач, акамга бир яхши фикрни ўртага ташладим.

— Бу тўй жиянларимизнинг энг кенжасиники, тўғрими? — дедим.

— Ҳа, энг кенжаси узатиляпти, — дедилар акам.

— Ундай бўлса, келинойимлар билан икковингиз бола-чақалардан қутилиб, келин-куёв ҳолатига қайтдингизлар. Энди ҳаётни қайта бошласангизлар бўлади. Яна фарзанд кўрсангизлар ажаб эмас, — деган эдим, гапим акамга ёқиб тушди шекилли, шарақлаб кулдилар ва ўзларини кулгидан тўхтатолмай:

— Менга қара, бу нима деяпти, эшитдингми?! — дедилар келинойимга юзланиб.

— Нима деяптилар? — дедилар келинойим.

— Ўзидан сўра! — деб менга ишора қилдилар акам.

Мен гапимни келинойимга айтган эдим, у киши:

— Қайнисинглим тўғри айтаяптилар. Энди қизлик уйнинг нози ҳам бўлади-да! — деб кулиб юбордилар.

— Илгариги гапларингиз сира қолмабди-да, дугонажон. Кеннойингизни ҳам тинч қўймайсиз-а?! — деди Турсуной кулгидан ўзини тўхтатолмай. Мен иккита набирамни олиб келганман, биз билан бирга туришади. Ахир, боласиз уй уйми? Уларсиз уй ҳувиллаб қолади.

Метронинг сўнгги бекатига етиб келгач: «Турсуной, сизни кўрганимдан жуда хурсанд бўлдим. Фарзандларингиз, турмуш ўртоғингиз бахтингизга доимо омон бўлишсин. Зеро, биз шуларни деб юрибмиз бу ёруғ дунёда, дугонажон!» — дедим-да, аёлларга хос тарзда хайрлашдик.

У ҳам чеҳрасидан нур ёғилиб назокат ва латофат ила мен билан самимий хайрлашди.

Инoят ФАЙЗ.

* *Йиллар қатидаги сирлар*

СЕДАНГНИНГ ҲАЛОКАТИ

ЎТГАН асрнинг саксонинчи йилларида Париждаги сарҳашам меҳмонхоналаридан бирида Седанг қироли Мария де Майенни тантана билан кутиб олишди. Шундай бўлса ҳам ушбу қирол ҳазрати олийларининг ер юзининг қайси иқлимидан келганини ҳеч ким билмас эди.

Ўзининг вазирлари ва хизматчилари билан энг яхши хонаи хосларни эгаллаб олган қирол Фарангистон пойтахти кўчаларига деярли чиқмасди. Ҳатто мухбирлар ҳам у кун бўйи нима билан банд бўлишини ҳам билмасдилар. Фақат меҳмонхона малайи ҳар куни унинг хонасидан ажойиб тамғалар тасвири босилган, йиртилган конвертларни уюм-уюм қилиб олиб чиқарди. Бир сафар худди шу малай уларни маркалар билан савдо қилувчи боққолга кўрсатди.

Авваллари бу каби мўъжизаларни кўрмаган ишбилармон маркалар орқали анча-мунча пул ишлаб олиши мумкинлигини сезди. Вақтни ўтказмай, Седанг қиролининг қароргоҳини сўради. Қирол ҳам савдогарни қабул қилди. Ўша куниёқ седанглик молия вазири савдогар билан қироллликнинг жуда кўп маркасини бира-тўла сотиб олиш ҳақида шартнома тузди. Маркалар ниҳоятда тез сотиб бўлинди. Даромаддан кўнгли тўлган савдогар яна бир неча бор қирол ҳузурига ташриф буюрди. Мабодо номаълум қироллик маркалари парижлик ёш филателистлардан бирининг қўлига тушиб қолмаганида, бу ишлар яна қанча давом этиши ёлғиз оллоҳга аён бўларди. Болакай, унга мутлақо нотаниш бўлган мамлакат қаердалигини сўраб, нуфузли бир фаранг ойномасига мурожаат қилди. Маълум бўлишича Седанг қироллиги умуман бўлмаган экан.

Шундан кейин Мария де Майеннинг кимлиги билан қизиқиб қолишди. Бу пайтда у ниҳоятда катта маблағ эгаси бўлиб олган, ўзининг йўлдошлари билан Парижни хуфёна тарк этган эди. Узоқ ва машаққатли изланишлар беиз кетмади: «қирол» қўлга тушди. У тулонлик муттаҳам Луи Давид экани маълум бўлди. Фарангистон қироллик прокурори қалбаки маркалар тайёрлаб сотгани учун «ёлғон қирол»ни олий жазо — ўлим жазосига ҳукм этди.

Толиб САЪДУЛЛАЕВ тайёрлади.

ШУ кунларда барча олий ўқув юртларида қизғин палла — ёзги сессия бошланди. Сиз суратда кўриб турган Ўрта Осиё болалар шифокорлари тайёрлаш олийгоҳининг 5-курс талабалари Муҳаббат Отахонова, Сайёра Полвонова, Зулфия Кенжамуротова ва Сауле Балқибоевалар ҳам ана шу синовга пухта ҳозирлик кўрмоқдалар.

Равиль Альбеков сурати.

* *Бу—қизиқ*

Консерва ихтирочиси ким?

БУНДАН қарийб 180 йил муқаддам император Наполеон I нинг буйруғига кўра, франциялик Аллар деган киши биринчи бор консерва тайёрлади. Табиийки, бу консервалар сифати жиҳатидан ҳозирги консервалардан анча паст эди: консерва идишлари темирдан қилинган бўлиб, темир тез занглаши туфайли консерваланган маҳсулот тез бузилади.

1810 йили, яъни англиялик консервачи Дюренд темир банкалар ичига қалайи суртишни таклиф этгандан сўнггина консерванинг довруғи оламга кетди.

Консерванинг бузилмай сақланиш муддати ўртача 2—5 йил. Тажриба учун тайёрланган консервалар эса 10 йилгача сақланади. Яқинда океанга бир вақтлар ғарқ бўлган кемадан 1825 йили тайёрланган консерва топилди. У ҳозир Англия музейларидан бирига қўйилган. Мутахассисларнинг фикрича, бу консерва шу вақтга қадар бузилмаган.

Ҳозирги кунда консерва истеъмол қилиш жаҳон бўйича кенг дастур бўлди. Фикримизнинг далили сифатида консерва банкалари тайёрлаш учун дунё бўйича йилига 5 миллион тоннадан ортиқ металл сарфланишини айтиш кифоя.

Шаҳло ФАЙЗИЕВА тўплаган.

Ёш рақкосалар тақдирланди

МИНСК шаҳрида бўлиб ўтган Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги хореография билим юртлари биринчи халқаро фестивали бир қанча ёш рақкосалар учун катта ижодий қувонч олиб келди. Бу нуфузли кўрикда Ўзбекистон Республикаси хореография билим юртидан ҳам бир неча истеъдодли ёшлар қатнашиб, ижрочилик маҳоратларини муваффақиятли намоён этдилар.

Талабаларимизнинг чиқишлари муносиб тақдирланди. Улар Халқаро фестивалда учинчи ўринни қўлга киритиб, махсус дипломлар билан мукофотландилар.

Бу ижодий ютуққа билим юрти учун муҳим сана арафасида эришилди. Санъат кошонаси бундан қирқ йил муқаддам ўзининг биринчи қалдирғочларини учирма қилган эди. Шу ўтган давр мобайнида унинг бағрида 1100 нафардан ортиқ истеъдодли рақкосалар малака ҳосил қилдилар. Улар орасида бугунги кунда номлари бутун дунёга машҳур бўлган халқ артистлари Г. Измайлова, Б. Қориева ва бошқалар ҳам бор.

Акбар АЛИЕВ.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

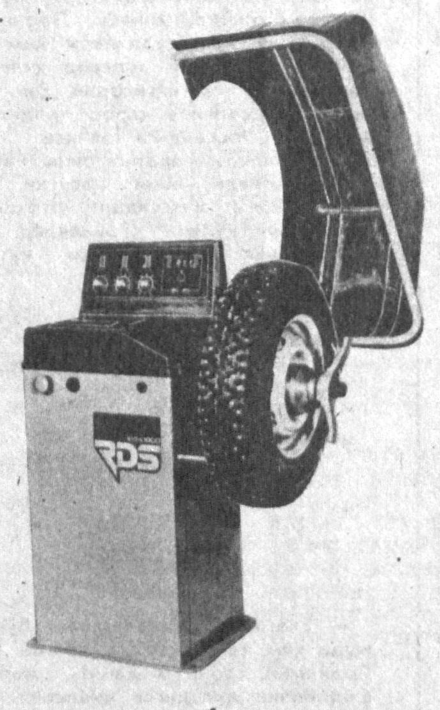

Станок балансировочный «eldis-1000»

АВТОСЕРВИС УЧУН

КОРХОНА

ҚУЙИДАГИ УСКУНАЛАРНИ СОТАДИ

- «ЭЛДИС—1010», «ЭЛДИС—1200» мувозанатлаш дастгоҳлари;
- кўтаргичлар;
- ғилдиракларнинг жойлашувини ростловчи стенд;
- шиналарни йиғиш ва ажратиш;
- чироқларни ростлаш;
- электр вулканизатор;
- енгил автомашиналар учун махсус асбоблар тўплами.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, Энгельс кўчаси, 118-уй, 607-хона.

ТЕЛЕФОН: 34-25-81.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ Х. З. КАЛОНОВ НОМЛИ ОЛИЙ ҲУНАР БИЛИМ ЮРТИ

Янги ахборот технологиялари (ЯАТ) ва бошқарувни ҳужжатлар билан таъминлаш (БҲТ) соҳаларига доир касбларни эгалламоқчи бўлган барчага

педагогик технологиянинг янги шаклларини, таълимнинг янги тизими (интеграл ва кўп босқичли ўқув режалари, якка тартибдаги ўқув режаси таркибига кирувчи фанларни танлаш бўйича синов мулоқотларини ўтказиш, руҳшунослик-педагогик ташхис ва ҳоказолар)ни

ТАВСИЯ ҚИЛАДИ

Узлуксиз касбий таълим тизими олий ҳунар билим юртининг бош қоидасидир. Таълимнинг ҳар бир йили — бу эгалланган касб-ҳунар ва ўз билим ҳамда иқтидорини халқ хўжалигига бахшида этиш мақсадида ишлаб чиқариш сари йўл олиш имконияти демакдир. Ҳар бир йил навбатдаги таълим босқичининг танловида иштирок этишдир.

Билим юрти ўз ўқувчилари ва талабаларига янги ахборот технологиялари ва бошқарувини ҳужжатлар билан таъминлаш соҳасида ишчиликдан муҳандисликкача бўлган бир неча мутахассислик малакасини эгаллаш имкониятини яратиб беради.

Ўқиш муддати — 1 йилдан 6 йилгача.

Ўқишга Тошкент шаҳрида қайд қилинган, ўрта мактабларнинг 9 ва 11-синфларини битирган шахслар қабул қилинади. Ўқиш — ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Танлов саралаши 3 босқичда ўтказилади:

1-БОСҚИЧ — 12, 13, 14 августда — янги ахборот технологиялари учун — хусусий ЭҲМда математика,

бошқарувни ҳужжатлар билан таъминлаш учун — диктант.

2-БОСҚИЧ — 15, 16, 17 августда — хусусий ЭҲМда мантиқий синов мулоқотлари.

3-БОСҚИЧ — 18, 19, 20, 21 августда — руҳшунослик-педагогик синов мулоқотлари.

Маслаҳат машғулотлари — 1—10 август кунлари ўтказилади.

Билим юртига қабул қилишда саралашнинг барча босқичларида тўпланган рейтинг натижалари асосий мезон ҳисобланади.

Ҳужжатлар 10 августгача қабул қилинади.

МАНЗИЛИМИЗ: 700084, Тошкент шаҳри, Хуршид кўчаси, 45-уй (10 «э», 85 «э», 44, 56, 88-автобусларнинг «Семашко номли илмгоҳ» бекати).

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 34-24-18, 34-55-73.

ТОШКЕНТ «ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ» ИП-ГАЗЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ҚИЗЛАРНИ ЎҚИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

8 ойлик ўқиш мобайнида тўқувчи, текислаш ускуналарининг оператори, йигирувчилар, айлантириш ускуналарининг оператори, тўқимачилик ускуналарининг оператори касбларини эгаллаш мумкин.

Дастлабки икки ойда назарий таълим курси ўтилади. Ана шу даврда ўқувчилар ойига 580 сўмдан стипендия оладилар. 2 ойдан кейин корхонадаги ишлаб чиқариш таълими курси бошланади. Ўқишнинг 3- ва 4-ойларида 418 сўмдан, қолган даврда эса — ойига 233 сўмдан стипендия тўланади.

Бутун таълим даврида (дастлабки 2 ойдан ташқари) ўқувчиларга 100 фоиз иш ҳақи тўланади.

Ўқувчиларнинг бутун ўқиш давридаги умумий иш ҳақи стипендия билан бирга ойига 1000 сўмдан 5000 сўмгача пулни ташкил этади.

Ўқишни тугатганлар бевосита комбинатда иш билан таъминланадилар. Асосий касблардаги ишчиларнинг ойлик маоши — 3000 сўмдан 7000 сўмгача.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчилари билан бир қаторда ўқувчилар ҳам қуйидаги имтиёзлардан фойдаланадилар: Тошкент тўқимачилик комбинати ҳудудидаги дўконлардан озиқ-овқат ва саноат маҳсулотларини сотиб оладилар. «Тўқимачи» спорт мажмуи ва Маданият саройи ҳам улар ихтиёрида бўлади. Ўқувчиларга овқатланиш учун талонлар (кунига 10 сўмдан) берилади.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, А. Қаҳҳор кўчаси, 34, Тошкент «Тўқимачилик комбинати» ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасининг ҳунар-техника билим юрти.

ТРАНСПОРТ: 2, 57, 80, 97-автобусларнинг «Билим юрти» бекати.

ТЕЛЕФОНЛАР: 55-44-85, 55-44-96.

Тошкент «Тўқимачилик комбинати» ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмаси.

«Сарбон» Ўзбекистон реклама агентлиги.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ДОРИЛФУНУНИ

кафедралар бўйича бўш лавозимларга

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар; ядро физикаси ва космик нурлар (табиий фанлар доктори, профессор);

профессорлар: даврий матбуот назарияси ва амалиёти, ялхит муҳитлар механикаси;

доцентлар: дифференциал тенгламалар (2);

катта ўқитувчилар: умумий физика (физиклар учун), рус тили тарихи ва диалектологияси, математика ўқитиш услубиёти, оптика;

ассистент: назарий физика.

Танлов муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: 700095, Тошкент шаҳри, Талабалар шаҳарчаси, ТошДД, маъмурий бино, 6-қават, расмийлаштириш бўлими, 68-хона.

ТЕЛЕФОН: 46-54-64.

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА! ҲУЖЖАТЛАР ВА БОЙЛИКЛАРНИ ҚАЕРДА ПУХТА ВА ИШОНЧЛИ САҚЛАШ МУМКИНЛИГИНИ БИЛАСИЗМИ?

Ўзбекистон Республикаси Жамғарма банки Тошкент банкининг хусусий сейфларида сақлаш мумкин.

БУНДА ҚУЙИДАГИ АФЗАЛЛИКЛАРГА ЭЪТИБОР ҚИЛИНГ:

— Сизга буюмларни сейфга қўйган шахснинг исми-шарифи сир тутилишига ва сақлаб бериш учун топширилган бойликлар ва ҳужжатларнинг бус-бутун, тўла-тўкис сақланишига кафолат берилади;

— сақлаш муддатини Сиз белгилайсиз.

— Сизнинг хоҳишингизга биноан биринчи маротаба сейф катагига бирон нарса қўйишни нотариусда тасдиқланган ишонч қоғози асосида ишончли вакилингиз амалга ошириши мумкин.

— сақланаётган бойликлар ва ҳужжатлар юзасидан Сиз битта ёки бир нечта шахсга, улар Сизнинг ворисингиз бўлиш-бўлмаслигидан қатъий назар, нотариусда тасдиқланган васиятнома қолдиришингиз мумкин.

— сейф катагини ижарага олганлик учун катакларнинг сиғими ва сақлаш муддатига қараб шартномавий нархларда ҳақ тўланади.

СИЗ ҚУЙИДАГИ БЎЛИМЛАРДА ТОШКЕНТ БАНКИНИНГ ХУСУСИЙ СЕЙФЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШИНГИЗ МУМКИН:

Сирғали — 4-Сирғали даҳаси, 31 «а» уй. Телефон 58-15-69.

Чилонзор — Ян Рудзутак кўчаси, 1 «б» уй. Телефон: 53-87-06.

Акмал Икромов — 25-мавзе, 41-уй. Телефон: 72-53-87.

33-51-95, 33-78-02 ТЕЛЕФОНЛАРИ ОРҚАЛИ БИРМУНЧА ТЎЛАРОҚ, МУКАММАЛРОҚ МАЪЛУМОТ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Жамғарма банкининг Тошкент шаҳар бошқармаси.

Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазирлиги Тошкент шаҳар халқ таълими бош бошқармаси

56-ҲУНАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ 1992 йил учун

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Хотин-қизлар, болалар ва эркакларнинг устки кийимларини тикувчи чевар мутахассислиги бўйича ўрта мактабнинг 9-синф ва 11-синфини битирган ҳамда тикиш-бичишни яхшилаб ўрганиб олишнинг истайдиган қизлар ва йигитлар ўқишга қабул қилинади.

Ўқув муддати: 9 синф маълумоти билан 3 йил, 11-синф маълумоти билан —1 йил ва бу давр меҳнат фаолиятига киради.

Ўқиш даврида 80 сўм стипендия, 40 сўм овқат пули берилади.

Ишлаб чиқариш амалиёти «ҚИЗИЛ ТОНГ» тикувчилик бирлашмасида ўтказилади. Амалиёт даврида 100 фоиз миқдорида иш ҳақи тўланади. Билим юртини тугатганингиздан кейин сизга «Қизил тонг» ишлаб чиқариш бирлашмаси ишлашингиз учун барча қулайликларни яратиб беради.

Тикувчилар ойига 600 сўмдан 1300 сўмгача маош оладилар.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади. Сиз қисқа вақт ичида тикувчи касбини эгаллашни хоҳласангиз қуйидаги манзилга мурожаат қилишингиз мумкин: Тошкент шаҳри, «Қуйлиқ-5 б» даҳаси, 37, 45, 55, 104, 119, 99-автобуслар; 11-маршрутли таксининг «Ким Пен Хва кўчаси» бекати.

Тошкент шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамаси Савдо бош бошқармасининг

«ЁШЛИК» МАКТАБ-ДЎКОНИ

касса аппаратини биладиган III тоифали озиқ-овқат моллари сотувчиларини тайёрлайдиган

4 ОЙЛИК ПУЛЛИК КУРСЛАРГА

навбатдаги

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

30 ёшгача бўлган 9—11-синф ҳажмида маълумотли ёшлар имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

Ўқишни битирганларга Тошкент совет савдо техникумининг сиртқи бўлимига имтиёзли шартларда ўқишга кириш ҳуқуқи берилади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, Қафанов кўчаси, 65-уй (1, 2, 5, 8, 9, 10, 24, 26-трамвайларнинг «Миробод бозори» бекати.

СОБИР РАҲИМОВ РАЙОН ХАЛҚ ТАЪЛИМИ БЎЛИМИ

Янги очилган шарқ тиллари мактаб-лицейга ҳамма фанлар бўйича ўқитувчилар лавозимига

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Танловдан муваффақиятли ўтганлар учун бир қатор имтиёзлар берилади.

Мурожаат қилиш учун манзилгоҳимиз: **Тошкент шаҳри, Қорасарой кўчаси, 270-уй, 66-хона,** телефон 48-09-42, расмийлаштириш бўлими.

«Ш А Р Қ»

НАШРИЕТ-МАТБААЧИЛИК КОНЦЕРНИ

барча турдаги юк ташиш аравачалари учун

ШИНАЛАР, РОЛИКЛАР ВА ҒИЛДИРАКЛАРГА

резина қоплаш юзасидан

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Мирзо Улуғбек райони, Қурбонов кўчаси, 46-уй («Салом» чойхонаси ёнида).

ТЕЛЕФОНЛАР: 67-83-25, 32-53-47.

ДИҚҚАТ!

Қишки мавсумга тайёргарлик кўриш мақсадида Юнусобод даҳасида иссиқлик тармоғи марказини 25 июнгача ўчириб қўйиш

РЕЖАЛАШТИРИЛМОҚДА

Маълумотлар олиш учун телефон: 62-68-38.

Тошкент иссиқлик тармоқлари маркази.

«Средазэлектроаппарат» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси СПКТБЭсининг 261302 дан 261350 гача рақамлардаги йўқолган **лимитли чек дафтарчаси**

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ҳамза райони ҳокимлиги ва район маҳаллалар ишини мувофиқлаштириш кенгаши Тарновбоши маҳалла қўмитасининг раиси Қўчқор Эрматовга фарзанди

Искандар ЭРМАТОВнинг

фожиали ҳалок бўлганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

• Нашр кўрсаткичи 64690 • Босмага бериш вақти 11.30. • Босмага берилди. 11.00. • Буюртма Г—188. • 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.